Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 4. septembrī [1]

Lieta C-196/13

Eiropas Komisija
pret
Itālijas Republiku
un
lieta C-378/13Eiropas Komisija
pret

Grieķijas Republiku

Valsts pienākumu neizpilde — LESD 260. pants — Tiesas spriedumu neizpilde — Spriedumi Komisija/Itālija (C-135/05, EU:C:2007:250) un Komisija/Grieķija (C-502/03, EU:C:2005:592) — Tiesību akti atkritumu jomā — Nelikumīgi poligoni — Slēgšana — Attīrīšana — Atkārtota atļauja atbilstoši Direktīvai 99/31/EK — Finansiālas sankcijas — Kavējuma naudas un naudas soda noteikšana — Kavējuma naudas samazināšana daļējas izpildes gadījumā

Satura rādītājs

I – Ievads 3

II – Atbilstošās tiesību normas 4

A – Iepriekšējā Atkritumu direktīva 4

B – Bīstamo atkritumu direktīva 4

C – Jaunā Atkritumu direktīva 5

D – Poligonu direktīva 5

III – Abu lietu priekšvēsture 6

A – Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija 6

B – Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija 6

IV – Lietas dalībnieku prasījumi 7

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

V – Juridiskais vērtējums 8

A – Ievada apsvērumi 8

1) Par izpildes pienākuma pastāvēšanas turpināšanos 8

2) Par atskaites brīdi, vērtējot izpildi 9

B – Par tiesvedību pret Itāliju 9

1) Par pieņemamību 9

2) Par sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildi 10

a) Par nelikumīgu poligonu izmantošanu 10

i) Par poligonu, kas joprojām tiek izmantoti, skaitu 11

ii) Par papildu tiesību normu pieņemšanu un papildu pārbaužu veikšanu 11

b) Par nelikumīgu poligonu attīrīšanu 12

i) Vispārīgi par attīrīšanas pienākumu 12

ii) Par Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktu 13

iii) Par attiecīgajiem poligoniem 14

c) Par atkārtotas atļaujas izsniegšanu atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz poligoniem, kas turpina darboties 17

d) Starpsecinājums 17

C – Par tiesvedību pret Grieķiju 17

D – Par finansiālajām sankcijām 18

1) Par kavējuma naudu 18

a) Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija 19

i) Par pārkāpumu turpināšanos 19

– Par neapstrīdētajiem gadījumiem 19

– Par abiem strīdīgajiem gadījumiem 19

ii) Par turpmāku nelikumīgo poligonu izmantoanu 19

iii) Par abu poligonu attīrīšanas nepieciešamību 20

– Starpsecinājums 21

iv) Par kavējuma naudas formu – nemainīga vai pakāpeniski samazināma? 21

v) Par pamatsummu 23

b) Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija 25

i) Par kavējuma naudas pamatsummu 26

ii) Par poligonu slēgšanas atzīšanu 26

iii) Starpsecinājums 27

2) Par naudas sodu 27

a) Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija 27

b) Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija 28

VI – Tiesāšanās izdevumi 28

VII – Secinājumi 29

I – **Ievads**

1. Piemērojot Savienības tiesību aktus atkritumu jomā, laiku pa laikam rodas problēmas. Šādas problēmas ir šo tiesvedību pamatā. Proti, Komisija daudzu nelikumīgu atkritumu poligonu dēļ uzsāka procedūras par valsts pienākumu neizpildi pret Grieķiju un Itāliju, kuru rezultātā tika pasludināti spriedumi Komisija/Grieķija (C-502/03, EU:C:2005:592) un Komisija/Itālija (C-135/05, EU:C:2007:250). Tagad tā no jauna vēršas Tiesā, jo tās ieskatā abi spriedumi vēl nav tikuši pilnībā izpildīti. Tā kā abās lietās rodas vienādi jautājumi, es šajos secinājumos tās analizēšu kopā.

2. Lietas ir par nelikumīgu poligonu izmantošanu, kā arī par slēgtu nelikumīgu poligonu neattīrīšanu. Tiesvedībā pret Itāliju papildus ir jānorāda, ka dažos poligonos atrodas bīstami atkritumi, kas nav tikuši identificēti un reģistrēti, kā arī nav tikusi izdota atkārtota atļauja attiecībā uz dažiem poligoniem saskaņā ar Poligonu direktīvu [2].

3. Pirmā problēma ir saistīta ar piemērojamām tiesībām: vai abus 2005. gada un 2007. gada spriedumus var un vai tos vajag vēl izpildīt, lai gan tiesības šobrīd ir mainījušās?

4. Proti, konstatētie pārkāpumi attiecas uz iepriekšējo Atkritumu direktīvu [3], Itālijas gadījumā – arī uz Bīstamo atkritumu direktīvu [4] un Poligonu direktīvu. Tomēr iepriekšējā Atkritumu direktīva šobrīd ir atcelta un bez pārmaiņām saturā ir aizvietota ar konsolidētu versiju [5]. Vēlāk Savienība pieņēma jauno Atkritumu direktīvu [6], ar kuru tika atcelta un aizvietota kodificētā Atkritumu direktīva un Bīstamo atkritumu direktīva. Tādēļ ir jānoskaidro, ciktāl attiecībā uz sākotnējiem pārkāpumiem ir vēl jāveic pasākumi.

2 — Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L 182, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā, 15. nod., 4. sēj., 228.–246. lpp.) redakcijā, kas ietverta Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulā (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā, 1. nod., 4. sēj., 447.–499. lpp.).

3 — Pirmajās tiesvedībās Padomes 1975. gada 15. jūlija Direktīva 75/442/EEK par atkritumiem (OV L 194, 39. lpp.) redakcijā, kas grozīta ar Padomes 1991. gada 18. marta Direktīvu 91/156/EEK (OV L 78, 32. lpp.).

4 — Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīva 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem (OV L 377, 20. lpp.).

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. aprīļa Direktīva 2006/12/EK par atkritumiem (OV L 114, 9. lpp.).

6 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 3. lpp.).

5. Turklāt it īpaši tiesvedībā pret Itāliju rodas jautājums par pirmā sprieduma priekšmetu un attiecīgi par izpildes pienākuma apjomu. Proti, Tiesa ir konstatējusi vispārīgu un ilgstošu pārkāpumu [7], precīzi nenorādot, kuri gadījumi ir notiesāšanas priekšmets. Līdz ar to ir jānoskaidro, vai un kā šāds spriedums ir jāizpilda saskaņā ar LESD 260. pantu.

6. Pārējie jautājumi ir saistīti ar iespējamu kavējuma naudas un/vai naudas soda uzlikšanu. Tā kā abas tiesvedības ir saistītas ar daudziem atsevišķiem gadījumiem, ir jānoskaidro, kā ir jāņem vērā atsevišķie gadījumi, veicot vērtējumu, un kā sprieduma iespējamā izpilde attiecībā uz daļu no šiem gadījumiem ietekmē kavējuma naudas apmēru. Konkrēti, runa ir par jautājumu, vai ir jānosaka pakāpeniski samazināma kavējuma nauda, kas atbilstoši periodiski tiek samazināta, līdzko, izpildot spriedumus, tiek panākts progress.

II – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Iepriekšējā Atkritumu direktīva*

7. Saskaņā ar iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4. pantu ir noteikts pienākums aizsargāt veselību un vidi, rīkojoties ar atkritumiem, un novērst nelikumīgu atkritumu izmešanu:

“Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu reģenerāciju vai apglabāšanu, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi [..]

[..].

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai aizliegtu atkritumu izmešanu, izgāšanu un nekontrolētu apglabāšanu.”

8. Saskaņā ar iepriekšējās Atkritumu direktīvas 8. pantu dalībvalstīm ir pienākums veikt atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka atkritumu īpašnieki nodrošina, ka atkritumus pārņem privāts vai valsts atkritumu savācējs vai uzņēmums, kurš veic II A vai II B pielikumā minētās darbības, vai ka atkritumu īpašnieki saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem paši veic reģenerāciju vai apglabā atkritumus.

9. Iepriekšējās Atkritumu direktīvas 9. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tostarp, lai īstenotu direktīvas 4. pantu, jebkurai iestādei vai uzņēmumam, kas veic atkritumu apglabāšanas darbības, jāsaņem kompetentās iestādes, kas pilnvarota īstenot minētās direktīvas noteikumus, atļauja.

B – *Bīstamo atkritumu direktīva*

10. Bīstamo atkritumu direktīvas 2. pantā ir ietverti pamatpienākumi, apglabājot šos atkritumus:

“1. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai uzliktu par pienākumu reģistrēt un identificēt ikvienu vietu, kur notiek bīstamo atkritumu noglabāšana (novadīšana vidē).

[..]”

7 — Spriedums Komisija/Itālija (C-135/05, EU:C:2007:250, 45. punkts).

C – *Jaunā Atkritumu direktīva*

11. Atkritumu direktīva un Bīstamo atkritumu direktīva ar jaunās Atkritumu direktīvas 41. pantu kopš 2010. gada 12. decembra ir tikušas atceltas. Šajā tiesību normā ir paredzēts:

"Atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu V pielikumā."

12. Iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. pants bez būtiskām pārmaiņām tika aizstāts ar jaunās Atkritumu direktīvas 13. pantu un 36. panta 1. punktu, 15. panta 1. punktu, kā arī 23. panta 1. un 2. punktu.

13. Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punkta funkcionālais ekvivalents ir jaunās Atkritumu direktīvas 35. panta 1. un 2. punkts:

"1. Direktīvas 23. panta 1. punktā minētie uzņēmumi, bīstamu atkritumu radītāji un uzņēmumi, kuru profesionālā darbība ir saistīta ar bīstamu atkritumu savākšanu vai pārvadāšanu, vai kas darbojas kā bīstamu atkritumu tirgotāji vai starpnieki, hronoloģiski reģistrē atkritumu daudzumu, īpašības, izcelsmi un attiecīgā gadījumā galamērķi, savākšanas biežumu, transporta veidu un paredzamo atkritumu apstrādes metodi, un pēc lūguma dara šo informāciju pieejamu kompetentajām iestādēm.

2. Uzskaites datus par bīstamiem atkritumiem uzglabā vismaz trīs gadus, izņemot uzņēmumos, kas pārvadā bīstamus atkritumus un kam minētie dati jāglabā vismaz 12 mēnešus.

Pēc kompetento iestāžu vai iepriekšējā atkritumu īpašnieka lūguma sniedz dokumentārus pierādījumus par to, ka ir veiktas apsaimniekošanas darbības."

D – *Poligonu direktīva*

14. Poligonu direktīvas 14. panta a)–c) punktā ir regulēta poligonu, kas ir darbojušies iepriekš, pielāgošana direktīvas tiesiskajam regulējumam:

"Dalībvalstis veic pasākumus, lai poligoni, kuriem ir izdota atļauja vai kuri jau darbojas šīs direktīvas transponēšanas laikā, nevarētu turpināt darbību, ja vien [..] nav izpildīti turpmāk noteiktie nosacījumi:

a) vienā gadā pēc 18. panta 1. punktā noteiktās dienas [jeb vēlākais 2002. gada 16. jūlijā] poligona apsaimniekotājs sagatavo un iesniedz kompetentajām iestādēm apstiprināšanai poligona projekta un darbības uzlabošanas plānu, tajā iekļaujot 8. pantā prasītās ziņas un novēršanas pasākumus, ko apsaimniekotājs uzskata par vajadzīgiem, lai nodrošinātu atbilstību šīs direktīvas prasībām, izņemot I pielikuma 1. punkta prasības;

b) pēc poligona projekta un darbības uzlabošanas plāna iesniegšanas kompetentās iestādes, pamatojoties uz minēto plānu un šo direktīvu, pieņem konkrētu [galīgu] lēmumu par poligona darbības turpināšanu vai pārtraukšanu. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai cik ātri iespējams saskaņā ar 7. panta g) punktu un 13. pantu slēgtu poligonus, kuriem saskaņā ar 8. pantu nedod atļauju darbības turpināšanai;

c) pamatojoties uz apstiprināto poligona projekta un darbības uzlabošanas plānu, kompetentā iestāde apstiprina izpildāmos darbus un nosaka pārejas periodu plāna izpildei. Jebkurš esošais poligons astoņos gados pēc 18. panta 1. punktā noteiktās dienas [jeb vēlākais 2009. gada 16. jūlijā] nodrošina atbilstību šīs direktīvas prasībām, izņemot I pielikuma 1. punkta prasības."

15. Saskaņā ar Poligonu direktīvas 18. panta 1. punktu dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie noteikumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu, ne vēlāk kā divus gadus pēc tās stāšanās spēkā (jeb, vēlākais, 2001. gada 16. jūlijā), un par to tūlīt ir jāinformē Komisija.

III – **Abu lietu priekšvēsture**

16. Šie secinājumi ir par divām tiesvedībām saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu pret Itāliju un Grieķiju saistībā ar divu iepriekšēju spriedumu par Savienības tiesību aktu atkritumu jomā pārkāpumu, pamatojoties uz LESD 258. pantu, izpildi.

A – *Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija*

17. Tiesa 2007. gada 26. aprīļa spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) konstatēja, ka Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. pantu, Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktu un Poligonu direktīvas 14. panta a)–c) punktu, neveicot visus vajadzīgos pasākumus:

— lai nodrošinātu, ka atkritumi tiek pārstrādāti vai apglabāti, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot procesus vai metodes, kas var radīt kaitējumu videi, un lai novērstu nekontrolētu atkritumu pamešanu, izgāšanu vai apglabāšanu;

— lai visi atkritumu īpašnieki tos nodotu privātajam vai valsts atkritumu savācējam vai atkritumu apglabāšanas vai pārstrādes uzņēmumam vai lai tie paši nodrošinātu apglabāšanu vai pārstrādi atbilstoši Atkritumu direktīvas noteikumiem;

— lai katrai iestādei vai uzņēmumam, kas nodrošina atkritumu apglabāšanu, būtu jāsaņem no kompetentās iestādes atļauja;

— lai uzliktu pienākumu reģistrēt un identificēt ikvienu poligonu vai vietu, kur notiek bīstamo atkritumu noglabāšana, un

— lai attiecībā uz atļautajiem vai 2001. gada 16. jūlijā jau lietošanā esošajiem atkritumu poligoniem poligona apsaimniekotājs līdz 2002. gada 16. jūlijam sagatavotu un iesniegtu kompetentajām iestādēm apstiprināšanai darbības uzlabošanas plānu, tajā iekļaujot informāciju par atļaujas izsniegšanas nosacījumiem, kā arī par jebkādiem labošanas pasākumiem, ko apsaimniekotājs uzskata par vajadzīgiem, un lai pēc darbības uzlabošanas plāna iesniegšanas kompetentās iestādes pieņemtu galīgu lēmumu par poligona darbības turpināšanu, cik vien ātri iespējams slēdzot vietas, kurām nav izsniegta atļauja darbības turpināšanai, vai izsniedzot atļauju vajadzīgajiem darbiem un nosakot tajā pārejas periodu plāna īstenošanai.

18. Pēc pirmajām sazināšanās reizēm Komisija 2008. gada 1. februārī lūdza Itālijai sniegt viedokli par sprieduma izpildi. Pēc turpmākas sarakstes Komisija 2009. gada 26. jūnijā Itālijai nosūtīja argumentētu atzinumu. Tajā noteikto sprieduma izpildes termiņu Komisija pagarināja līdz 2009. gada 30. septembrim. Pēc tam Itālija sniedza citus paziņojumus, kas Komisiju tomēr neapmierināja. Tādēļ tā 2013. gada 16. aprīlī cēla prasību lietā C-196/13.

B – *Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija*

19. Tiesa 2005. gada 6. oktobrī spriedumā lietā Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) konstatēja, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Atkritumu direktīvu, neveicot visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šīs direktīvas 4., 8. un 9. punkta ievērošanu.

20. Komisija un Grieķija intensīvi sazinājās par šī sprieduma izpildi. 2010. gada 29. oktobrī Komisija nosūtīja Grieķijai vēl vienu aicinājumu sniegt viedokli, kurā tā kā pēdējo termiņu sprieduma izpildei noteica divus mēnešus. Tā kā arī turpmākā Grieķijas sniegtā informācija Komisiju neapmierināja, tā 2013. gada 2. jūlijā cēla prasību lietā C-378/13.

IV – **Lietas dalībnieku prasījumi**

21. Lietā C-196/13 Komisijas prasījumi ir šādi:

1) konstatēt, ka Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 260. panta 1. punktā, tādējādi, ka tā nav veikusi visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250), kurā ir konstatēts, ka Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. pants, Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punkts un Poligonu direktīvas 14. panta a)–c) punkts;

2) piespriest Itālijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu EUR 256 819,20 apmērā par katru sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildes kavējuma dienu, sākot no dienas, kad tika pasludināts spriedums šajā lietā, līdz dienai, kad tiks izpildīts spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250);

3) piespriest Itālijas Republikai samaksāt Komisijai naudas sodu, kura apmēru aprēķina, reizinot dienas naudas soda apmēru – EUR 28 089,60 – ar pārkāpuma ilgumu dienās, sākot no sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) pasludināšanas dienas līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums šajā lietā;

4) piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

22. Itālijas Republika lūdz konstatēt, ka prasība ir nepieņemama, maldinoša, taču katrā ziņā nepamatota, un piespriest atlīdzināt attiecīgās izmaksas.

23. Lietā C-378/13 Komisijas prasījumi ir šādi:

1) konstatēt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 260. panta 1. punktā, tādējādi, ka tā nav veikusi pasākumus, kas izriet no sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592);

2) piespriest Grieķijas Republikai samaksāt Komisijai pieprasīto kavējuma naudu EUR 71 193,60 apmērā par katru sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildes kavējuma dienu, sākot no sprieduma pasludināšanas dienas šajā lietā līdz sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildei;

3) piespriest Grieķijas Republikai samaksāt tai naudas sodu EUR 7786,80 par katru dienu, sākot no sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) pasludināšanas dienas līdz sprieduma šajā lietā pasludināšanas dienai vai līdz sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildei, ja tā notiek agrāk;

4) piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24. Grieķijas Republika lūdz:

1) Komisijas prasību noraidīt pilnībā;

2) pakārtoti noraidīt prasījumus par kavējuma naudas par dienu un naudas soda noteikšanu;

3) pakārtoti Komisijas pieprasīto kavējuma naudu par dienu, ņemot vērā sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildi, samazināt līdz absolūtam minimumam un naudas sodu samazināt līdz Grieķijai jau noteiktajam apmēram, t.i., EUR 2 181 000;

4) piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25. Lietas dalībnieki iesniedza rakstveida apsvērumus, un 2014. gada 3. jūnija tiesas sēdē tika uzklausīti to mutvārdu apsvērumi.

V – **Juridiskais vērtējums**

26. Pirms pārbaudu, vai Itālija (par to B sadaļā) un Grieķija (par to C sadaļā) ir izpildījušas atbilstošos spriedumus, vispirms izklāstīšu dažus ievada apsvērumus, kuriem ir nozīme abās tiesvedībās (par to A sadaļā). Nobeigumā analizēšu finansiālās sankcijas (par to D sadaļā).

A – *Ievada apsvērumi*

27. Vispirms ir jānoskaidro, ciktāl strīda pamatā esošie spriedumi joprojām ir jāizpilda (par to 1) punktā), un pēc tam ir jānoskaidro, kā tiek noteikts konkrētais brīdis attiecībā uz izpildes pienākuma īstenošanu (par to 2) punktā).

1) Par izpildes pienākuma pastāvēšanas turpināšanos

28. Vispirms ir jānoskaidro, ciktāl abi spriedumi joprojām ir jāizpilda. Lai gan attiecīgās Poligonu direktīvas tiesību normas joprojām ir spēkā, abu spriedumu pasludināšanas brīdī spēkā esošā iepriekšējā Atkritumu direktīva un Bīstamo atkritumu direktīva ir tikušas atceltas un aizstātas ar jauno Atkritumu direktīvu.

29. Taču spriedumu izpildes pienākums nevar pastāvēt ilgāk par juridiskajiem pienākumiem, kuru neizpildi ir konstatējusi Tiesa. Pretējā gadījumā sprieduma izpildes pienākums zināmos apstākļos varētu pat nozīmēt citu Savienības tiesību pārkāpumu. Piemērs ir abi spriedumi Komisija/Zviedrija [8] par pienākumu saglabāt datus. To turpmāka izpilde, ņemot vērā secinājumu, ka Direktīva 2006/24 [9] nav spēkā [10], iespējams, būtu pretrunā Direktīvas 2002/58 [11] 15. pantā, kā arī Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā ietvertajām prasībām.

30. Taču tiesvedībā atbilstoši LESD 258. pantam Komisija saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir tiesīga prasīt, lai tiktu atzīta to valsts pienākumu neizpilde, kuri tika noteikti Savienības tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk tika grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunajos noteikumos [12]. Šis risinājums ir loģisks, jo parasti ir jāpieņem, ka Savienības likumdevējs, lai gan ir noteiktu direktīvu jaunās redakcijas, nav vēlējies apgrūtināt nemainīgu pienākumu izpildi. Proti, šādas tikai formālas Savienības tiesību izmaiņas neietekmē attiecīgo direktīvu konkrētos mērķus, kas saskaņā ar LESD 288. panta trešo daļu

8 — C-185/09, EU:C:2010:59 un C-270/11, EU:C:2013:339.

9 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīva 2006/24/EK par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un par grozījumiem Direktīvā 2002/58/EK (OV L 105, 54. lpp.).

10 — Spriedums *Digital Rights Ireland* (C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238)

11 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (OV L 201, 37. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā, 13. nod., 29. sēj., 514.–524. lpp.) redakcijā, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV L 337, 11. lpp.).

12 — Spriedumi Komisija/Itālija (*San Rocco*, C-365/97, EU:C:1999:544, 36. punkts, par tiesību aktiem atkritumu jomā), Komisija/Francija (C-492/08, EU:C:2010:348, 31. punkts) un Komisija/Polija (C-281/11, EU:C:2013:855, 37. punkts).

ir saistoši dalībvalstīm. Minētais ir piemērojams vēl jo vairāk, ja Savienības likumdevējs jaunajos tiesību aktos ietver tiesību normas, saskaņā ar kurām atsaukšanās uz atceltajām direktīvām ir jāuzskata par atsaukšanos uz jauno direktīvu, un pat pievieno atbilstības tabulas. Tieši tas ir noticis jauno direktīvu atkritumu jomā gadījumā [13].

31. Attiecīgi Tiesa jau ir konstatējusi, ka iepriekšējās Atkritumu direktīvas atcelšana ar kodificēto Atkritumu direktīvu pirmstiesas procedūras laikā attiecībā uz prasību, kas celta saskaņā ar LESD 258. pantu, neietekmē procedūru par pienākumu neizpildi, kas joprojām norisinās. Tas tādēļ, ka jaunākajā direktīvā, ar kuru pārskatāmības un skaidrības dēļ ir tikusi kodificēta Atkritumu direktīva, ir no jauna ietvertas iepriekšējās direktīvas būtiskākās tiesību normas [14].

32. Netieši Tiesa ir balstījusi uz šo izpratni jau vienu spriedumu saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu. Tas tādēļ, ka tiesvedība par Īrijas septiskajām tvertnēm [15] arī bija par iepriekšējās Atkritumu direktīvas, kas jau pirmā sprieduma pasludināšanas brīdī bija aizstāta ar kodificēto Atkritumu direktīvu, 4. un 8. panta piemērošanu. Un jau pirms prasības celšanas saskaņā ar LESD 260. pantu jaunā Atkritumu direktīva bija aizstājusi konsolidēto Atkritumu direktīvu. Tomēr Tiesa, nediskutējot par piemērojamām tiesībām, noteica kavējuma naudu un naudas sodu.

33. Tādēļ arī šajās tiesvedībās var norādīt uz agrākajiem no tiesību aktiem atkritumu jomā izrietošajiem pienākumiem, ciktāl uz tiem ir norādīts spēkā esošajās tiesību normās. Tas ir katru reizi jāpārbauda atsevišķi.

2) Par atskaites brīdi, vērtējot izpildi

34. Pārbaudot, vai ir ticis izpildīts spriedums, par atskaites datumu, lai izvērtētu pienākumu neizpildi saskaņā ar LESD 260. panta 1. punktu, ir jāuzskata datums, kurā beidzies termiņš, kas paredzēts lūgumā sniegt viedokli, brīdinājuma vēstulē, kura nosūtīta saskaņā ar šo tiesību normu [16]. Tomēr, ja procedūra par pienākumu neizpildi ir uzsākta, pamatojoties uz iepriekš spēkā esošo EKL 228. panta 2. punktu, un argumentētais atzinums ir sniegts pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, proti, 2009. gada 1. decembra, pienākumu neizpilde jāizvērtē attiecībā uz šajā argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigu dienu [17].

B – *Par tiesvedību pret Itāliju*

1) Par pieņemamību

35. Itālija gan aizstāv viedokli, ka prasība ir nepieņemama, jo Komisija nav sniegusi papildu argumentētu atzinumu. Tomēr papildu argumentēta atzinuma sniegšana būtu bijusi nepieciešama tikai tad, ja Komisija būtu paplašinājusi tiesvedības priekšmetu salīdzinājumā ar argumentētajā atzinumā norādīto [18]. Tomēr šāda paplašināšana nav konstatējama. Turpretim, ciktāl prasība sakrīt ar sniegto atzinumu, nav nepieciešams papildu atzinums. Tādēļ šis Itālijas arguments ir jānoraida.

36. Turpinājumā Itālija norāda, ka Vides ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora 2011. gada 14. jūnija vēstule esot radījusi tiesisko paļāvību attiecībā uz atšķirīgu tiesvedības priekšmeta nošķiršanu.

13 — Skat. konsolidētās Atkritumu direktīvas 20. pantu un jaunās Atkritumu direktīvas 41. pantu.

14 — Spriedums Komisija/Grieķija (C-286/08, EU:C:2009:543, 8. punkts).

15 — Spriedums Komisija/Īrija (C-374/11, EU:C:2012:827).

16 — Spriedumi Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 67. punkts) un Komisija/Čehijas Republika (C-241/11, EU:C:2013:423, 23. punkts).

17 — Spriedums Komisija/Spānija (C-184/11, EU:C:2014:316, 36. punkts).

18 — Skat. spriedumus Komisija/Vācija (C-191/95, EU:C:1998:441, 55. punkts), Komisija/Spānija (C-186/06, EU:C:2007:813, 15. punkts) un Komisija/Apvienotā Karaliste (C-530/11, EU:C:2014:67, 39. punkts).

37. Tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir pārkāpts, ja administrācija ir devusi konkrētus solījumus [19]. Par solījumiem, kas var radīt šādas cerības, ir uzskatāma precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un ticamiem avotiem [20].

38. Tomēr Itālija nav norādījusi, kādi konkrēti solījumi būtu izsecināmi no šīs vēstules. Tādēļ arī šis iebildums ir jānoraida.

2) Par sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildi

39. Par sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) nepietiekamu izpildi Komisija attiecībā uz Itāliju sniedza argumentētu atzinumu. Tā tajā noteikto termiņu pagarināja līdz 2009. gada 30. septembrim. Tādēļ vispirms ir jāpārbauda, vai Itālija tobrīd bija veikusi nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu spriedumu.

40. Minētajā spriedumā Tiesa konstatēja iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. pantā, Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktā un Poligonu direktīvas 14. panta a)–c) punktā ietverto prasību pārkāpumu.

41. Beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam pagarinātajam termiņam 2009. gada 30. septembrī, iepriekšējā Atkritumu direktīva bija aizstāta ar konsolidēto Atkritumu direktīvu, taču jaunās Atkritumu direktīvas transponēšanas termiņš vēl nebija beidzies. Tā kā konsolidētās direktīvas saturs nav grozīts, Itālijai 2009. gada 30. septembrī bija jāturpina izpildīt spriedumu.

42. Lai identificētu izpildes pienākumus, sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) rezolutīvajai daļai ir tikai nosacīta nozīme, jo tajā ir tikai atstāstīts pārkāpto tiesību normu teksts. Tomēr tā ir jāinterpretē, ņemot vērā sprieduma pamatojumu [21]. Atbilstoši tam var identificēt trīs pārkāpumu veidus, proti,

— nelikumīgu atkritumu poligonu izmantošanu, daļēji noglabājot bīstamus atkritumus;

— slēgtu nelikumīgu atkritumu poligonu, kuros daļēji atrodas bīstamie atkritumi, neattīrīšanu;

— atkārtotu atļauju neizsniegšanu atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz atkritumu poligoniem, kas joprojām darbojas.

a) Par nelikumīgu poligonu izmantošanu

43. Komisija iebilst pret nelikumīgu poligonu izmantošanu un norāda, ka Itālijai ir jāpieņem papildu tiesību normas un jānosaka papildu pārbaudes, lai novērstu šādas tiesību normām neatbilstošas situācijas nākotnē.

44. Agrākās Atkritumu direktīvas 4. un 9. pantā, kā arī Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktā noteikto prasību pārkāpumu, izmantojot atkritumu poligonus, kas neatbilst šo tiesību normu prasībām, Tiesa ir konstatējusi sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) 39., 42. un 43. punktā. Atbilstoši tiem Itālijas teritorijā kopumā bija pietiekami liels tādu poligonu skaits, kuru apsaimniekotāji nebija nodrošinājuši atkritumu pārstrādi vai apglabāšanu, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot

19 — Spriedumi Beļģija un *Forum 187*/Komisija (C-183/03 un C-217/03, EU:C:2006:416, 147. punkts), *Masdar* (*UK*)/Komisija (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 81. punkts) un *Kahla*/*Thüringen Porzellan*/Komisija (C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. punkts).

20 — Spriedumi *Kahla*/*Thüringen Porzellan*/Komisija (C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. punkts) un *AJD Tuna* (C-221/09, EU:C:2011:153, 72. punkts).

21 — Spriedumi *Bosch* (135/77, EU:C:1978:75, 4. punkts), Komisija/Luksemburga (C-526/08, EU:C:2010:379, 29. punkts) un Komisija/Vācija (C-95/12, EU:C:2013:676, 40. punkts).

procesus vai metodes, kas var radīt kaitējumu videi. Pastāvēja arī pietiekami liels skaits vietu, kurās notika nekontrolēta atkritumu apglabāšana [22]. Arī daudzi poligoni darbojās bez kompetento iestāžu atļaujas [23]. Un visbeidzot Tiesa konstatēja, ka Itālijas teritorijā bija vismaz 700 nelikumīgu poligonu ar bīstamajiem atkritumiem, kas nekādi netika kontrolēti [24].

i) Par poligonu, kas joprojām tiek izmantoti, skaitu

45. Komisija gan sākotnēji ziņoja, ka tās noteiktā termiņa beigās eksistēja vismaz 442 nelikumīgi poligoni, taču, pamatojoties uz atbildes rakstā ietvertajām ziņām, tā šo pārmetumu replikas rakstā izteica attiecībā tikai uz 37 poligoniem, uz kuru slēgšanu pirms termiņa beigām neesot ticis norādīts. Visbeidzot, pamatojoties uz ziņām atbildes rakstā uz repliku, tā vērsās vairs tikai pret divu nelikumīgu poligonu izmantošanu.

46. Šajā ziņā runa ir par "nelikumīgu" poligonu *Matera/Altamura Sgarrone* pie robežas starp Apūliju un Bazilikatu un kādreizēju pašvaldības poligonu *Reggio Calabria*/*Malderiti* Kalabrijā.

47. Itālija uz šiem poligoniem gan vēl bija norādījusi savos sarakstos atbildes rakstā [25], nenorādot slēgšanas brīdi, un bija tur pat atzīmējusi plānotos attīrīšanas plānus. Tomēr atbildes rakstā uz repliku [26] Itālija norādīja, ka iespējamā poligona *Matera*/*Altamura Sgarrone* teritorijā saskaņā ar jaunākajām pārbaudēm uz vietas nav atrodams kādreiz pastāvējis poligons. Un iespējamā poligona *Reggio Calabria*/*Malderiti* gadījumā Itālija norādīja, ka tur kādreiz tiešām ir notikusi atkritumu noglabāšana, taču tie jau pirms ilga laika ir tikuši apglabāti.

48. Tomēr, lai pārbaudītu, vai Komisijas noteiktā termiņa beigās tiešām vēl tika izmantoti nelikumīgi poligoni, šim argumentam nav nozīmes. Pirmkārt, šī jaunā informācija neizslēdz to, ka poligoni toreiz vēl tika izmantoti. Un, otrkārt, Itālija *expressis verbis* atsakās izteikt viedokli par to, ciktāl spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) tajā brīdī bija izpildīts [27]. Attiecīgi Itālija arī neapstrīdēja šo poligonu izmantošanu termiņa beigās.

49. Līdz ar to pārmetums par turpmāku nelikumīgu poligonu izmantošanu Komisijas noteiktā termiņa beigās attiecībā uz poligoniem *Matera*/*Altamura Sgarrone* un *Reggio Calabria*/*Malderiti* ir pamatots.

ii) Par papildu tiesību normu pieņemšanu un papildu pārbaužu veikšanu

50. Tomēr Komisija šajā ziņā norāda arī uz to, ka Itālija nav nedz pieņēmusi pietiekami daudz papildu tiesību normu par nelikumīgas atkritumu noglabāšanas novēršanu, nedz pietiekami uzlabojusi atkritumu pārraudzības sistēmu, lai gan Itālijas iestādes šobrīd ir paziņojušas par attiecīgām reformām, lai izpildītu spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250).

51. Attiecībā uz šo iebildumu ir jānorāda, ka spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) ir ticis konstatēts vispārīgs un ilgstošs tiesību aktu atkritumu jomā noteikumu pārkāpums [28]. Būtu ieteicams uz šādu pārkāpumu reaģēt ar vispārīgiem leģislatīviem vai sistēmiskiem pasākumiem. Tie varētu novērst jaunu nelikumīgu poligonu rašanos nākotnē.

22 — 39. punkts.
23 — 42. punkts.
24 — 43. punkts.
25 — Atbildes raksta 2. pielikums, 34. un 74. punkts.
26 — 14. punkts.
27 — Atbildes raksta 8. punkts.
28 — 45. punkts.

52. Tomēr Tiesa nav konstatējusi, ka pārkāpuma dēļ ir jānosaka šādi pasākumi. Un arī Komisija šajā ziņā nesniedz norādes uz to.

53. Ar to vien, ka Itālijas iestādes, iespējams, īslaicīgi ir aizstāvējušas viedokli, ka ir nepieciešamas papildu tiesību normas un sistemātiskas pārbaudes, nepietiek, lai pamatotu, ka šādi pasākumi ir nepieciešami, lai izpildītu spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250). Tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka Itālija šajā tiesvedībā norāda, ka šie plāni nav bijuši vērsti uz sprieduma izpildīšanas pienākuma īstenošanu.

54. Gluži otrādi, nevar izslēgt, kā norāda arī Itālija, ka ar konsekventu pastāvošo tiesību normu piemērošanu pietiek, lai nākotnē novērstu to, ka atkritumi tiek noglabāti daudzos nelikumīgos poligonos. Par šī secinājuma pareizību liecina arī tas, ka šajā tiesvedībā netika norādīts uz jaunu nelikumīgu poligonu rašanos šobrīd.

55. Turpretim izolētus atsevišķus gadījumus – piemēram, kriminālu aktivitāšu dēļ – gandrīz nevar droši novērst arī ar stingrām tiesību normām un precīzām uzraudzības sistēmām. Tām būtu atšķirīgs raksturs nekā spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) konstatētajam vispārīgajam un ilgstošajam pārkāpumam.

56. Līdz ar to šī prasības daļa ir jānoraida.

b) Par nelikumīgu poligonu attīrīšanu

57. Otrais pārkāpums, uz kuru norāda Komisija, ir slēgtu nelikumīgu poligonu, kuros daļēji atrodas bīstamie atkritumi, neattīrīšana. Komisija norāda, ka tās noteiktā termiņa beigās vēl bija jāattīra 442 poligoni.

58. Šis iebildums rada grūtus jautājumus. Vispirms ir jānoskaidro, vai spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) pamato pienākumu attīrīt slēgtus nelikumīgus poligonus (par to i) punktā) un kāda nozīme šajā ziņā ir Bīstamo atkritumu direktīvai (par to ii) punktā). Nobeigumā ir jānoskaidro, uz kuriem poligoniem attiecas sprieduma izpildes pienākums (par to iii) punktā).

i) Vispārīgi par attīrīšanas pienākumu

59. Itālija apstrīd to, ka spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) vispār ir noteikts attīrīt slēgtus nelikumīgus atkritumu poligonus.

60. Ir jāatzīst, ka nedz sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) rezolutīvajā daļā, nedz tā pamatojumā *expressis verbis* nav konstatēts, ka nelikumīgo poligonu neattīrīšana veido daļu no konstatētajiem pārkāpumiem. Tomēr spriedumā ir norādīts, ka Komisija savos argumentos iebilda arī pret līdz šim vēl nenotikušo nelikumīgo poligonu attīrīšanu [29]. Un Tiesa šo argumentu nenoraidīja, bet gan pilnībā apmierināja Komisijas prasību.

61. Turklāt saskaņā ar sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) 41. punktu attiecībā uz iebildumu par Atkritumu direktīvas 8. panta pārkāpumu bija pierādīts, ka Itālijas iestādes nebija nodrošinājušas, ka atkritumu īpašnieki paši veiktu šo atkritumu apglabāšanu vai pārstrādi vai arī tos nodotu atkritumu savācējam vai uzņēmumam, kam atbilstoši direktīvas noteikumiem ir tiesības veikt šādas darbības. Ja analizē minētos dokumentus [30], ir jāsecina, ka Tiesa šos secinājumus pamato ar to, ka noteikti poligoni Umbrijas un Apūlijas reģionā vēl nebija attīrīti.

29 — It īpaši 10. un 12. punkts.

30 — Itālijas atbildes raksta uz repliku lietā C-135/05 pielikumu 412.–422. lpp.

62. To, ka iepriekšējās Atkritumu direktīvas 8. pantā ir ietverts šāds nelikumīgu poligonu attīrīšanas pienākums, Tiesa jau bija konstatējusi agrāk. Tas tādēļ, ka nelikumīga poligona īpašnieks, pieņemot tajā atkritumus, kļūst par šo atkritumu īpašnieku. Līdz ar to minētā tiesību norma uzliek dalībvalstij pienākumu attiecībā uz šo apsaimniekotāju veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šie atkritumi tiek nodoti privātam vai valsts atkritumu savācējam vai atkritumu apglabāšanas uzņēmumam, ja šim apsaimniekotājam pašam nav iespējams nodrošināt pārstrādi vai apglabāšanu [31].

63. Līdz ar to vismaz konstatētais iepriekšējās Atkritumu direktīvas 8. panta pārkāpums tostarp izpaužas tādējādi, ka nelikumīgie atkritumu poligoni vēl nebija tikuši attīrīti.

64. Komisija gan norāda, ka iepriekšējās Atkritumu direktīvas 8. panta pārkāpums ir attiecināms tikai uz abiem poligoniem, kuru slēgšana ir strīdīga [32]. Taču, ja tās argumentāciju vērtē kopsakarā, top skaidrs, ka tā pārējā daļā tās prasību attiecībā uz 8. panta pārkāpumu, kas saistīts ar līdz šim nenotikušo nelikumīgo poligonu attīrīšanu, nav atsaukusi. Tas tādēļ, ka tā turpina *expressis verbis* un attiecībā uz Itāliju nepārprotami pieprasīt šo attīrīšanu. Tāpēc sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildes atzīšana attiecībā uz 8. un 9. pantu attiecas tikai uz šo tiesību normu pārkāpumu, kas izpaužas, pietiekami nenovēršot nelikumīgu poligonu rašanos un to izmantošanu.

65. Turklāt nelikumīgo poligonu attīrīšanas pienākums saskaņā ar dažiem spriedumiem, kas ir pieejami tikai franču un tiesvedības valodā, balstās arī uz iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4. panta 1. punktu, uz kura pārkāpumu Komisija arī norāda. Šādi Tiesa sākotnēji nolēma lietās, kurās tika konstatēts, ka nelikumīgi noglabāti atkritumi apdraudēja vidi [33], kas saskaņā ar 4. panta 1. punktu tieši ir jānovērš. Vēlāk tā balstījās uz apsvērumu, ka jau atkritumu glabāšana nelikumīgā poligonā rada kaitējumu videi [34]. Tādēļ ir tikai loģiski, ka nepietiek ar nelikumīgā poligona slēgšanu vai nelikumīgi noglabāto atkritumu apbēršanu ar zemi un šķembām, lai izpildītu 4. panta 1. punktā noteiktās prasības [35]. Kā pareizi norāda Komisija, gluži otrādi, ir vismaz jāpārbauda, vai slēgts nelikumīgs poligons apdraud vidi vai veselību. Ja tas tā ir, tas ir jāattīra.

66. Līdz ar to ir jāsecina, ka spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) konstatētais iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4. panta 1. un 8. punkta pārkāpums pamato pienākumu pārbaudīt, vai nelikumīgi atkritumu poligoni ir jāattīra, un konkrētajā gadījumā tos attīrīt.

67. Šo secinājumu apstiprina tas, ka Itālija jau lietā C-135/05 (EU:C:2007:250), taču arī šajā tiesvedībā nepārtraukti ir norādījusi uz ziņām par atkritumu poligonu attīrīšanu. Tādēļ šī dalībvalsts nevar apgalvot, ka tai nav bijis zināms, ka šī tiesvedība attiecas arī uz poligonu attīrīšanu.

ii) Par Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktu

68. Secinājums par Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktā ietverto prasību pārkāpumu spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) papildina attīrīšanas pienākumu ar īpašiem pienākumiem attiecībā uz bīstamajiem atkritumiem.

31 — Spriedumi Komisija/Itālija (*San Rocco*, C-365/97, EU:C:1999:544, 108. punkts), Komisija/Itālija (C-383/02, EU:C:2004:501, 40., 42. un 44. punkts), Komisija/Itālija (C-447/03, EU:C:2004:751, 27., 28. un 30. punkts), Komisija/Īrija (C-494/01, EU:C:2005:250, 181. punkts) un Komisija/Portugāle (C-37/09, EU:C:2010:331, 54. un 55. punkts).

32 — Skat. iepriekš, 46.–49. punkts.

33 — Spriedumi Komisija/Itālija (C-383/02, EU:C:2004:501, 32. un 36. punkts), kā arī Komisija/Itālija (C-447/03, EU:C:2004:751, 19.–24. punkts).

34 — Spriedumi Komisija/Spānija (C-361/05, EU:C:2007:298, 20. punkts) un Komisija/Portugāle (C-37/09, EU:C:2010:331, 37. punkts).

35 — Spriedums Komisija/Spānija (C-361/05, EU:C:2007:298, 24. un 26. punkts), precizēts spriedumā Komisija/Portugāle (C-37/09, EU:C:2010:331, 37. punkts).

69. Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Atkritumu direktīvā ietvertie pamatpienākumi saistībā ar atkritumiem – ieskaitot attīrīšanas pienākumu – ar Bīstamo atkritumu direktīvu netiek regulēti no jauna, bet gan atbilstoši pēdējās minētās direktīvas 1. panta 2. punktam attiecas arī uz bīstamajiem atkritumiem. Līdz ar to arī nelikumīgi poligoni, kuros atrodas bīstamie atkritumi, atbilstoši Atkritumu direktīvai ir jāattīra.

70. Tomēr Bīstamo atkritumu direktīva var pamatot plašākus pienākumus. Tā, piemēram, atbilstoši 2. panta 1. punktam bīstamie atkritumi ir jāidentificē un jāreģistrē.

71. Ja bīstamo atkritumu identificēšana un reģistrēšana, tos nelikumīgi noglabājot, nav notikusi, tas ir jāizdara, veicot attīrīšanu. Parasti vismaz identificēšana pat ir faktiskās attīrīšanas priekšnoteikums, lai iegūtu ticamas norādes par to, kā ir jāattīra, un lai novērstu to, ka attīrot rodas papildu apdraudējums videi un cilvēku veselībai.

iii) Par attiecīgajiem poligoniem

72. Lietas dalībnieki nav arī vienisprātis par to, uz kuriem poligoniem attiecas attīrīšanas pienākums. Minētais pamatā ir saistīts ar jautājumu, vai spriedumā ir pietiekami precīzi norādīts pārkāpuma apjoms, lai varētu notikt tā izpilde saskaņā ar LESD 260. pantu. Tas tādēļ, ka nedz sprieduma rezolutīvajā daļā, nedz tā pamatojumā nav ietverts attīrāmo poligonu saraksts.

73. Šādu sarakstu varētu tikai netieši izsecināt no materiāliem lietā C-135/05 (EU:C:2007:250). Šajā ziņā nozīme būtu Komisijas tieši vai netieši norādītajiem poligoniem. Attiecībā uz lielāko daļu reģionu šajā ziņā nozīme būtu Itālijas Valsts mežu pārvaldes 2002. gada 22. oktobra ziņojumam, uz kuru Komisija balstīja savu prasību. Tajā bija norādīts uz nelikumīgiem poligoniem Itālijas parasta statusa reģionu mežu un kalnu teritorijās, proti, visos Itālijas reģionos, izņemot Aostas ieleju, Friuli–Venēciju–Džūliju, Sardīniju, Sicīliju un Trentino–Alto–Adidži.

74. Tomēr atjaunotajā sarakstā, pieņemu, nebūtu norādīti visi poligoni, kuru attīrīšanu Komisija pieprasa šajā tiesvedībā. Proti, Itālija, atbildot uz Tiesas jautājumu, iesniedza sarakstu ar 71 poligonu, uz kuriem ir norādījusi Komisija un kuri neesot bijuši tiesvedības lietā C-135/05 (EU:C:2007:250) priekšmets.

75. Komisija nenorāda, ka uz šiem poligoniem būtu ticis norādīts tiesvedībā lietā C-135/05. Tā *expressis verbis* norāda tikai uz abiem poligoniem, kuru pastāvēšana tiek apstrīdēta[36]. Taču no tās argumentācijas viennozīmīgi izriet, ka tā uzskata, ka arī pārējie 69 poligoni ir jāattīra. 44 no šiem poligoniem atrodas reģionos, kurus bija pārbaudījusi mežu pārvalde, pārējie 25 – reģionos, par kuriem mežu pārvalde nav atbildīga, lielākoties Sicīlijā un Sardīnijā. Tādēļ ir strīdīgi tas, ka it īpaši pēdējos minētos poligonus Komisija būtu minējusi tiesvedībā lietā C-135/05.

76. Tomēr Tiesas secinājumi spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) tieši nav attiecināmi uz to, vai un kā noteikti poligoni šajā tiesvedībā ir nosaukti vārdā. Proti, Itālija lietā C-135/05 (EU:C:2007:250) jau neveiksmīgi iebilda pret Komisijas norādītās pienākumu neizpildes vispārīgumu un nenoteiktību. Tomēr Tiesa uzsvēra, ka Komisija var vērsties pret vispārīgu administratīvo praksi, kas ir atkārtota un ilgstoša Savienības tiesību pārkāpuma pamatā[37]. Attiecīgi tā konkrētā sprieduma 45. punktā *expressis verbis* konstatēja, ka Itālija vispārīgi un ilgstoši nav izpildījusi pienākumus, kas izriet no tiesību aktiem atkritumu jomā. Un tā dažādos pārkāpumus nepamatoja ar visaptverošu norādīto gadījumu analīzi, bet gan tikai piemēru veidā norādīja uz situāciju noteiktos reģionos[38].

36 — Skat. iepriekš, 46. punkts.

37 — Sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) 18.–22. punkts.

38 — 32., kā arī 39.–44. punkts.

77. Tātad spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) konstatētais Savienības tiesību, it īpaši Atkritumu direktīvas 4. un 8. panta, kā arī Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punkta, pārkāpums attiecas ne tikai uz Tiesai norādītajiem atsevišķajiem gadījumiem [39]. Gluži otrādi, secinājums ir jāsaprot tādējādi, ka Itālija ilgstoši visā savā teritorijā nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai attīrītu nelikumīgos poligonus, t.i., lai atbilstoši minētajām tiesību normām pareizi apglabātu nelikumīgi noglabātos atkritumus. Šīs tiesību normām neatbilstošās situācijas iemesls ir tāds, ka Itālija nav pietiekami pūlējusies, lai pārtrauktu nelikumīgu poligonu izmantošanu.

78. Tomēr jautājums ir par to, ciktāl šāds secinājums par vispārīgu un ilgstošu pārkāpumu, kas neattiecas tikai uz Tiesai (piemēru veidā) norādītiem atsevišķajiem gadījumiem, uzliek dalībvalstij saskaņā ar LESD 260. panta 1. punktu pienākumu veikt pasākumus, kas var tikt īstenoti saskaņā ar 260. panta 2. punktu.

79. Ja LESD 260. panta piemērošanai būtu nepieciešama tāda pati noteiktības pakāpe kā izpildes lēmumam, spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) attiecībā uz poligonu attīrīšanu laikam gan nebūtu iespējams izpildīt. Attiecībā uz maksājuma lēmumiem EEK līguma 192. un 187. panta izpratnē (pēc grozījumiem tagad LESD 280. un 299. pants) Tiesa, pat neraugoties uz pārrēķināšanas iespēju, izslēdza iespēju, ka tajos tiek norādīts uz tobrīd vēl spēkā esošo Eiropas norēķinu vienību, jo tie varot tikt izpildīti, izmantojot tikai vienu valsts valūtu [40]. Taču, ja nedz spriedumā, nedz materiālos lietā C-135/05 (EU:C:2007:250) nav precīzi norādīts, kuri konkrētie poligoni ir jāattīra, izpilde šķistu neiespējama.

80. Tomēr attiecībā uz LESD 260. pantu nevar izvirzīt līdzīgas prasības [41]. Tas izriet jau no tā, ka izpildāmajiem spriedumiem saskaņā ar LESD 258. pantu ir tikai konstatējošs raksturs. Tādēļ, izņemot lēmumu par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu, tajos tieši nav norādīti konkrēti pasākumi, kas ir jāveic dalībvalstij, lai novērstu konstatētu Savienības tiesību pārkāpumu. Gluži otrādi, šie spriedumi parasti dalībvalstīm piešķir ievērojamu rīcības brīvību attiecībā uz to izpildi.

81. Tādēļ, gluži otrādi, kritērijam būtu jābūt lietas taisnīgas izskatīšanas principam, kuru ikvienam Savienības tiesā izskatāmas lietas dalībniekam, lai kāds arī būtu tā juridiskais statuss, ir jābūt iespējai izmantot [42]. Lai izpildītu tā prasības, ir svarīgi, lai lietas dalībnieki zinātu faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas noteiks tiesvedības iznākumu, taču varētu arī izmantot sacīkstes principu [43]. Tādēļ ikvienam tiesas nolēmumam ir jāietver pamatojums, lai atbildētājam ļautu saprast, kāpēc spriedums viņam ir nelabvēlīgs [44]. Taču pienākuma norādīt pamatojumu apmērs var atšķirties atkarībā no attiecīgā tiesas nolēmuma rakstura, un tas ir jāanalizē, ievērojot procesu, aplūkotu kopumā, un ievērojot visus atbilstošos apstākļus, ņemot vērā procesuālās garantijas, kas aptver šo spriedumu [45].

82. Daļēji pamatojuma prasības tiek saistītas ar procesā par pienākumu neizpildi neesošo pārsūdzības iespēju [46]. Taču arī procesā par pienākumu neizpildi spriedumam ir jābūt vismaz pietiekami skaidram, lai attiecīgā dalībvalsts var konstatēt, kādi trūkumi tai ir jānovērš, lai to izpildītu. Tai ir jābūt arī iespējai pret Komisiju aizstāvēt savu rīcību.

39 — Skat. spriedumu Komisija/Vācija (C-160/08, EU:C:2010:230, 110. punkts).

40 — Spriedums apvienotajās lietās *Société anonyme Générale sucrière*/Komisija (41/73, 43/73 un 44/73, EU:C:1977:41, 14. un 15. punkts).

41 — Skat. spriedumu Komisija/Francija (C-304/02, EU:C:2005:444, it īpaši 91. punkts).

42 — Šajā nozīmē skat. spriedumu Komisija/Īrija u.c. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 53. punkts).

43 — Spriedums Komisija/Īrija u.c. (C-89/08 P, EU:C:2009:742, 56. punkts).

44 — Spriedums *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 53. punkts).

45 — Spriedums *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 60. punkts).

46 — Kā piemērs spriedums *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 53. un 60. punkts).

83. Taču secinājumu noteiktības prasības nevar radīt situāciju, kad vispārīgas un ilgstošas prakses konstatēšana neuzliek īstenošanas pienākumu. Pretējā gadījumā šādiem secinājumiem, kuru iespējamību Tiesa atzīst pastāvīgajā judikatūrā [47], tiktu liegta lietderīgā iedarbība. Tiem būtu tikai deklaratīvs raksturs.

84. Šādu drīzāk abstraktu secinājumu nepieciešamība, nenorādot konkrēti uz visiem attiecīgajiem gadījumiem, izriet arī no attiecīgās dalībvalsts rīcības. Proti, tā, pirmkārt, akceptē vispārīgu un ilgstošu Savienības tiesību pārkāpumu un, otrkārt, pirmās prasības par pienākumu neizpildi pirmstiesas procedūrā, neievērojot lojālas sadarbības pienākumu, sniedz Komisijai nepilnvērtīgu un neprecīzu informāciju par tiesību normām neatbilstošās situācijas apmēru. Neraugoties uz minēto, pieprasīt no Komisijas, lai tā precīzi norāda uz Savienības tiesību pārkāpumu, nepastāvot īpašām tās izmeklēšanas pilnvarām, lai vēlāk to novērstu, atļautu dalībvalstīm vēlreiz izmantot savā labā Savienības tiesību pārkāpumu.

85. Un, visbeidzot, Tiesa vismaz līdzīgā lietā ir jau piemērojusi tobrīd spēkā esošo EKL 228. pantu (pēc grozījumiem tagad LESD 260. pants). Proti, Francijas notiesāšana par nepietiekamu zvejniecības kontroli attiecās uz ilgstošu strukturālu Savienības tiesību nepiemērošanu [48], kuras novēršana arī nebija konkrēti norādīta.

86. Līdz ar to ir jāpietiek ar to, ja dalībvalsts, pamatojoties uz spriedumu – nepieciešamības gadījumā, to interpretējot saskaņā ar Statūtu 43. pantu, – var noskaidrot nepieciešamos īstenošanas pasākumus.

87. Spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) attiecībā uz poligonu attīrīšanas pienākumu atbilst šīm prasībām. Kā jau parādīts [49], Itālija kā lietas dalībniece varēja no sprieduma un lietas materiāliem secināt, ka tas attiecas uz slēgtu nelikumīgu poligonu attīrīšanu. Šo poligonu gadījumā runai bija jābūt par poligoniem, kuru izmantošanu, neievērojot iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. pantu un daļēji arī Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktu, Itālija iepriekš vispārīgas un ilgstošas prakses rezultātā neaizliedza. Tas tādēļ, ka nepieciešamība attīrīt šos poligonus ir šīs izmantošanas sekas [50].

88. Itālijai šī pienākuma apjoms jebkurā brīdī bija arī zināms. Tādēļ jau tiesvedībā lietā C-135/05 un vēlāk šīs lietas pirmstiesas procedūrā šī dalībvalsts ir norādījusi uz slēgtajiem poligoniem, kurus vēl ir jāattīra.

89. It īpaši no Itālijas paziņojumiem Komisijai izriet, ka, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam 2009. gada 30. septembrī, vēl nebija attīrīti no 368 [51] līdz 422 [52] nelikumīgiem poligoniem. Vismaz 15 [53], iespējams, arī 23 [54], no šiem poligoniem saskaņā ar Itālijas sniegtajām ziņām pirmstiesas procedūrā tika uzglabāti arī bīstamie atkritumi. Līdz ar to tobrīd spriedums attiecībā uz poligonu attīrīšanu vēl nebija izpildīts. Ar to pietiek, lai pamatotu jaunu notiesāšanu saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu.

47 — Skat., piemēram, spriedumus Komisija/Francija (21/84, EU:C:1985:184, 13. punkts), Komisija/Vācija (C-387/99, EU:C:2004:235, 42. punkts), Komisija/Īrija (C-494/01, EU:C:2005:250, 28. punkts) un Komisija/Vācija (C-160/058, EU:C:2010:230, 106. punkts).

48 — Spriedums Komisija/Francija (C-304/02, EU:C:2005:444, it īpaši 52. un 60. punkts).

49 — Skat. iepriekš, 76. un 77. punkts.

50 — Nav jāizlemj par to, vai Komisija pat tagad varētu norādīt uz citiem poligoniem vai līdz šim nezināmu nelikumīgu poligonu dēļ nākotnē varētu no jauna uzsākt procedūru saskaņā ar LESD 260. pantu. Tomēr spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) varētu labākajā gadījumā attiekties uz vēl citiem šādiem poligoniem, ja tie ir vēl saistīti ar šajā spriedumā konstatēto vispārīgo un ilgstošo praksi izmantot nelikumīgus poligonus. Turpretim jauni atsevišķi gadījumi, kas ir radušies, neraugoties uz būtībā piemērotu tiesību aktu atkritumu jomā īstenošanu un pietiekamu infrastruktūru, var tikt konstatēti vienmēr un tie nebūtu vispārīga un ilgstoša Savienības tiesību pārkāpuma sekas, uz kuru tika norādīts spriedumā.

51 — 2009. gada 30. oktobra paziņojums.

52 — 2009. gada 1. oktobra paziņojums.

53 — 2009. gada 1. oktobra paziņojums.

54 — 2009. gada 30. oktobra paziņojums.

c) Par atkārtotas atļaujas izsniegšanu atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz poligoniem, kas turpina darboties

90. Spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) tika arī konstatēts, ka ir pārkāptas Poligonu direktīvas 14. panta a)–c) punktā noteiktās prasības. Šajā tiesību normā ir noteikts, ar kādiem nosacījumiem var turpināt darbību poligoni, kam šīs direktīvas transponēšanas termiņa beigās, tātad 2001. gada 16. jūlijā, ir izdota atļauja vai kuri jau darbojas.

91. Saskaņā ar Poligonu direktīvas 14. panta a) punktu poligona apsaimniekotājam vēlākais līdz 2002. gada 16. jūlijam ir jāsagatavo un jāiesniedz kompetentajām iestādēm apstiprināšanai poligona projekta un darbības uzlabošanas plāns. Šī panta b) punktā ir paredzēts, ka iestāde, pamatojoties uz to, lemj par poligona darbības turpināšanu vai pārtraukšanu. Atbilstoši c) punktam iestādei darbības turpināšanas gadījumā ir jāapstiprina nepieciešamie poligona projekta un darbības uzlabošanas darbi un jānosaka pārejas periods vēlākais līdz 2009. gada 16. jūlijam.

92. Saskaņā ar neapstrīdamajām Komisijas ziņām, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, minētais attiecās uz vismaz 93 poligoniem. Tie bija 69 poligoni deviņos reģionos, par kuriem Itālija bija paziņojusi Komisijai atbildē uz argumentēto atzinumu, un vēl citi 24 poligoni Apūlijas reģionā, par kuriem Itālija tai paziņoja tikai vēlāk. Tātad arī šajā ziņā spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250), beidzoties termiņam, vēl nebija izpildīts.

d) Starpsecinājums

93. Līdz ar to Itālijas Republika tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. panta, Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punkta un Poligonu direktīvas 14. panta, kā arī LESD 260. panta 1. punkta, ka tā 2009. gada 30. septembrī, kad beidzās Komisijas argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, nebija veikusi visus pasākumus, kas ir nepieciešami sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildei.

C – *Par tiesvedību pret Grieķiju*

94. Tiesvedības pret Grieķiju priekšmets ir šaurāks, nekā tas ir tiesvedībā pret Itāliju. Tiesa spriedumā Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) ir konstatējusi tikai iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. panta pārkāpumu.

95. Lietas dalībnieki ir vienisprātis par to, ka šis pārkāpums attiecas gan uz nelikumīgu poligonu izmantošanu, gan uz to attīrīšanu.

96. Brīdis, kam ir nozīme, izriet no 2010. gada 29. oktobra papildu uzaicinājuma sniegt viedokli, kurā Komisija kā termiņu noteica 2010. gada 29. decembri.

97. Tā kā jaunās Atkritumu direktīvas transponēšanas termiņš beidzās 2010. gada 12. decembrī, attiecībā uz pienākuma izpildīt spriedumu Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) turpmāku pastāvēšanu nozīme ir tam, vai jaunajā direktīvā ir ietvertas iepriekšējās Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. panta prasības.

98. Tas būtībā ir ticis izdarīts ar jaunās Atkritumu direktīvas 13. pantu, 36. panta 1. punktu, 15. panta 1. punktu, kā arī 23. pantu, kuros ir ietvertas tikai nebūtiskas izmaiņas.

99. Par attīrīšanas pienākuma pastāvēšanu būtībā šaubas nerada arī jaunās Atkritumu direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunkts. Ar šo tiesību normu tiesību akti atkritumu jomā ir tikuši papildināti tādējādi, ka Atkritumu direktīva nav piemērojama attiecībā uz zemi (*in situ*), tostarp neizraktu, piesārņotu augsni. Taču nelikumīgi noglabāti atkritumi nav nedz zeme, nedz tie atrodas *in situ*, t.i., to

sākotnējā stāvoklī[55]. Pretējā gadījumā tiktu atļauta tiesību aktu atkritumu jomā apiešana, nelikumīgi noglabājot atkritumus. Tādēļ prasību par attīrīšanu no šiem atkritumiem joprojām var izvirzīt saskaņā ar tiesību aktiem atkritumu jomā.

100. Līdz ar to spriedums Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) Komisijas noteiktā termiņa beigās joprojām bija jāizpilda.

101. No lietas dalībnieku argumentiem nav skaidrs sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildes apjoms 2010. gada 29. decembrī. Katrā ziņā Grieķija pēc sešiem mēnešiem paziņoja, ka vēl tika izmantoti 82 nelikumīgi poligoni un vēl 596 slēgti nelikumīgi poligoni bija jāattīra.

102. Līdz ar to Grieķijas Republika tādējādi nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no Atkritumu direktīvas 4., 8. un 9. panta, kā arī LESD 260. panta 1. punkta, ka tā 2010. gada 29. decembrī, kad beidzās Komisijas papildu uzaicinājumā sniegt viedokli noteiktais termiņš, nebija veikusi visus pasākumus, kas ir nepieciešami sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildei.

D – *Par finansiālajām sankcijām*

103. Katrā lietā Tiesai, ņemot vērā tajā izskatāmās lietas apstākļus, kā arī pēc Tiesas ieskatiem vajadzīgo pārliecināšanas un atturēšanas līmeni, ir jānosaka finansiālās sankcijas, kuras ir piemērotas, lai nodrošinātu pēc iespējas ātrāku tāda sprieduma izpildi, ar kuru iepriekš konstatēta pienākumu neizpilde, un lai novērstu tādu pašu Savienības tiesību pārkāpumu atkārtošanos[56].

104. Turklāt Komisijas ieteikumi nevar saistīt Tiesu, un tie ir izmantojami tikai kā noderīgas atsauces pamats. Tāpat arī pamatnostādnes, kas ir ietvertas Komisijas paziņojumos, nav saistošas Tiesai, bet palīdz nodrošināt Komisijas rīcības pārskatāmību, paredzamību un tiesisko drošību[57].

1) Par kavējuma naudu

105. Atbilstoši LESD 260. pantam kavējuma naudas noteikšana būtībā ir attaisnojama tikai tad, ja turpinās pienākumu neizpilde, kas izriet no agrāka Tiesas sprieduma neizpildes[58].

106. Līdz ar to līdzšinējie secinājumi par nepietiekamu spriedumu izpildi Komisijas noteiktā termiņa beigās vēl nepamato kavējuma naudas noteikšanu. Gluži otrādi, papildus ir jāpārbauda, vai spriedumi Tiesas nolēmuma pieņemšanas brīdī vēl bija jāizpilda.

107. Arī šajā ziņā, lai konstatētu pienākumu neizpildes turpināšanos, ir jāsecina, ka pārkāptās tiesību normas, lai gan ir veikti tiesību aktu atkritumu jomā grozījumi, arī Tiesas lēmuma pieņemšanas brīdī būtībā turpināja pastāvēt.

108. Attiecībā uz tiesvedību pret Grieķiju nekas nemainās, jo iepriekš veiktās sprieduma izpildes pārbaudes gadījumā, beidzoties Komisijas noteiktajam termiņam, jau bija piemērojama jaunā Atkritumu direktīva[59].

55 — Skat. *Verwaltungsgericht Aachen* [Āhenes Administratīvās tiesas] 2009. gada 16. jūlija lēmumu (9 L 153/09, *Juris*, 17.–21. punkts).

56 — Spriedums Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 36. punkts).

57 — Spriedumi Komisija/Portugāle (C-70/06, EU:C:2008:3, 34. punkts), Komisija/Grieķija (C-369/07, EU:C:2009:428, 112. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 37. punkts) un Komisija/Beļģija (C-533/11, EU:C:2013:659, 64. punkts).

58 — Spriedumi Komisija/Francija (C-121/07, EU:C:2008:695, 27. punkts), Komisija/Grieķija (C-369/07, EU:C:2009:428, 59. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 42. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 96. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 43. punkts).

59 — Skat. iepriekš, 97. un nākamie punkti.

109. Turpretim apjomīgākajā tiesvedībā pret Itāliju līdz šim bija jāņem vērā tikai konsolidētā Atkritumu direktīva[60]. No izklāstītā par Grieķijas tiesvedību gan izriet, ka ar jauno Atkritumu direktīvu netiek apstrīdēts no iepriekšējās Atkritumu direktīvas izrietošais attīrīšanas pienākums. Un ar jaunās Atkritumu direktīvas 35. pantu turpina pastāvēt pienākums saskaņā ar Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktu, jo tajā ir noteikts, ka 23. pantā minētie uzņēmumi, t.i., tostarp atkritumu poligonu apsaimniekotāji, hronoloģiski reģistrē bīstamo atkritumu daudzumu, īpašības un izcelsmi. Tātad arī šo pienākumu var turpināt izpildīt.

a) Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija

110. Lai izlemtu par kavējuma naudas noteikšanu Itālijai, vispirms ir jāpārbauda, kādā apjomā pārkāpumi, beidzoties Komisijas noteiktajam termiņam, turpina pastāvēt. Pēc tam ir jānosaka tās forma, it īpaši ir jānoskaidro jautājums, vai tā tiek noteikta kā nemainīga summa vai arī kā tāda, kas samazinās proporcionāli izpildei, un tās pamatsumma, kā arī priekšnoteikumi tās dzēšanai.

i) Par pārkāpumu turpināšanos

111. Lielākajā daļā gadījumu par pārkāpumu turpināšanos tiesas sēdes laikā patiešām nebija šaubu, taču divi gadījumi, par kuriem Itālija atbildes rakstā uz repliku norāda uz jaunāku informāciju, ir jāanalizē plašāk.

– Par neapstrīdētajiem gadījumiem

112. Itālija gan attiecībā pret argumentētajā atzinumā noteikto termiņu ir sasniegusi progresu. Tomēr saskaņā ar savstarpēji atbilstošām ziņām ir vēl jāattīra 196 poligoni, t.i., 218 prasībā minētie poligoni, izņemot 20 poligonus, kuru attīrīšanu Komisija ir atzinusi[61], un divus poligonus, attiecībā uz kuriem analīze ir jāveic tūlīt. 13 no šiem 196 poligoniem saskaņā ar neapstrīdētajām Komisijas sniegtajām ziņām atrodas bīstamie atkritumi[62]. Arī tiesas sēdē pastāvēja vienprātība par to, ka šobrīd tikai diviem poligoniem ir nepieciešamas atkārtotas atļaujas atbilstoši Poligonu direktīvai.

– Par abiem strīdīgajiem gadījumiem

113. Tomēr "nelikumīgā" poligona *Matera/Altamura Sgarrone* pie robežas starp Apūliju un Bazilikatu un kādreizējā pašvaldības poligona *Reggio Calabria*/*Malderiti* Kalabrijā gadījums ir jāanalizē atsevišķi.

114. Kā jau norādīts[63], Itālija šos poligonus atbildes rakstā[64], nenorādot slēgšanas brīdi, gan uzskaitīja savos sarakstos un tur pat norādīja uz plānotiem attīrīšanas pasākumiem. Tomēr atbildes rakstā uz repliku[65] Itālija norādīja, ka *Matera*/*Altamura Sgarrone* pēc jaunākās pārbaudes uz vietas nav atrodams kādreizējs poligons. Un iespējamā poligona *Reggio Calabria*/*Malderiti* gadījumā Itālija paziņoja, ka tur kādreiz tiešām tika noglabāti atkritumi, taču tie jau pirms ilgāka laika ir tikuši apglabāti.

ii)Par turpmāku nelikumīgo poligonu izmantošanu

60 — Skat. iepriekš, 41. punkts.

61 — Komisijas 2014. gada 13. maija atbildes uz Tiesas jautājumu 8. punkts.

62 — Kalabrija: *Firmo*/*Sciolle*; Emīlija-Romanja: *S. Giovanni in Persiceto*/*V. Samoggia 26* (*sito Razzaboni*); Lacio: *Riano*/*Piana Perina*; Ligūrija: *Careare*/*Premara Paleta*, *La Spezia*/*Pitelli – discarica Ruffino Pitelli*, *La Spezia*/*Pitelli IPODEC*, kā arī *Lerici*/*Pertusola*; Lombardija: *Mantova* /*Valdaro*; *Zanica*/*Ex cava Cuter*; Marke: *Ascoli Piceno*/*SGL Carbon*; Pjemonta: *Serravalle Scrivia*/*La Luminosa*; Umbrija: *Gualdo Tadino*/ *Vigna Vecchia*; Sicīlija: *Priolo Gargallo*/*Penisola Magnisi*.

63 — Skat. iepriekš, 46.–49. punkts.

64 — Atbildes raksta 2. pielikums, 34. un 74. punkts.

65 — 14. punkts.

115. Lai gan Komisija Itālijai pārmet, ka šajās abās vietās tiek joprojām izmantoti nelikumīgi poligoni, Itālija jau atbildes rakstā norādīja, ka šajā brīdī *neviens* no nelikumīgajiem poligoniem, uz kuriem attiecas šī tiesvedība, vairs netiek izmantots.

116. Tādēļ Komisijai ir jāpierāda šo poligonu izmantošana. Tā balstās uz to, ka Itālija nav paziņojusi par slēgšanas brīdi.

117. Tomēr apstāklis, ka nav ziņu par slēgšanas brīdi, nepierāda, ka abās vietās patiešām vēl tiek izmantoti nelikumīgi poligoni.

118. Tā kā Komisija nav iesniegusi nekādus citus pierādījumus par nelikumīgo poligonu *Matera/Altamura Sgarrone* un *Reggio Calabria/Malderiti* izmantošanu, prasība šajā punktā ir jānoraida.

iii)Par abu poligonu attīrīšanas nepieciešamību

119. Taču strīds par abiem gadījumiem attiecas arī uz poligonu attīrīšanas pienākumu.

120. Uz to, ka *Matera/Altamura Sgarrone* un *Reggio Calabria/Malderiti*, kādreizējie nelikumīgie poligoni, bija jāattīra, Itālija norādīja atbildes rakstā un pirmstiesas procedūrā. Turpretim jaunā Itālijas argumentācija ir vērsta uz to, ka šie abi gadījumi kļūdaini esot iekļauti sarakstā ar kādreizējiem nelikumīgiem poligoniem, kuri ir jāattīra. Tātad runa ir par aizstāvības grozīšanu.

121. Saskaņā ar Reglamenta 127. panta 1. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

122. Uz šādiem faktiskiem apstākļiem balstās Itālija. Tas tādēļ, ka informācija, ka abi poligoni patiešām bija kļūdaini iekļauti sarakstā ar poligoniem, kuri ir jāattīra, balstās uz pārbaudēm uz vietas, kas tika veiktas *pēc* atbildes raksta iesniegšanas [66].

123. Šāda jauna informācija galu galā gan ir Itālijas nolaidības sekas savlaicīgi pilnībā noskaidrot faktus, ko it īpaši pieprasa lojālas sadarbības ar Komisiju pienākums. Tomēr atbilstoši Reglamenta 127. panta 1. punktam nav aizliegts grozīt pamatus jau tad, ja jaunajiem faktiskajiem apstākļiem bija jābūt zināmiem iepriekš.

124. Šī labvēlīgā attieksme pret jauniem pamatiem vismaz šajā gadījumā ir arī loģiska. Ja Tiesa, neraugoties uz jauno argumentu, notiesātu Itāliju par šiem abiem gadījumiem, būtu ļoti grūti izpildīt šo sprieduma punktu. Kā Itālija varētu pierādīt, ka šie iespējamie poligoni ir tikuši attīrīti, ja tie faktiski (vairs) nepastāv?

125. Tādēļ šis jaunais pamats ir pieņemams.

126. Atbildes rakstā uz repliku tiek norādīts uz jauniem pierādījumiem – vai vismaz uz pierādījuma piedāvājumu –, proti, uz jaunāko pārbaužu uz vietas rezultātiem. Saskaņā ar Reglamenta 128. panta 1. punktu šajā brīdī vēl var tikt iesniegti jauni pierādījumu vai pierādījumu piedāvājumi, ja kavēšanās tiek pamatota. Arī šis priekšnosacījums ir izpildīts, jo kavēšanās iemesls ir tas, ka šī informācija kļuva zināma, tikai veicot jaunākas pārbaudes.

127. Komisiju šis jaunais arguments var pārsteigt, taču tai būtu bijis atļauts Tiesai pieprasīt atbilstošu termiņu, lai veiktu savas pārbaudes.

66 — Šajā ziņā šis arguments atšķiras no spriedumā Komisija/Malta (C-351/09, EU:C:2010:815, 23. un 24. punkts) noraidītā pamata, kas pastāvēja jau pirms atbildes raksta iesniegšanas.

128. Līdz ar to Itālijas jaunais pamats ir arī pamatots.

129. Itālijas izklāsts Komisijas uzsvērtās pretrunas ar iepriekšējiem argumentiem dēļ sākotnēji gan var šķist nepārliecinošs, it īpaši plānoto attīrīšanas pasākumu dēļ. Jo varētu sagaidīt, ka attīrīšanas pasākumi tiek plānoti tikai tad, ja tiešām pastāv poligoni, kuri ir jāattīra.

130. Taču nav loģiska izskaidrojuma tam, kāpēc Itālijai šajā tiesvedības stadijā Tiesai un Komisijai būtu apzināti jāsniedz nepareiza informācija par diviem no gandrīz 200 atsevišķiem gadījumiem, kas visdrīzāk samērā viegli var tikt atspēkota. Ar ļoti nelielām pūlēm, piemēram, varētu izmantot attiecīgās teritorijas satelītuzņēmumus, un arī vietas apskate neprasītu pārmērīgas pūles. Tomēr Komisija nav mēģinājusi iegūt šādu pierādījumu, lai atspēkotu jauno Itālijas argumentu.

131. Turklāt nešķiet neiespējami tas, ka dalībvalsts, kam attiecībā uz vairākiem simtiem nelegālu poligonu ir jānovērš Savienības tiesību aktu atkritumu jomā pārkāpumi, nepareizi reģistrē noteiktu skaitu gadījumu un šīs kļūdas atklāj samērā vēlu. Attiecīgi Komisija pirmstiesas procedūrā, it īpaši saistībā ar atbildi uz argumentēto atzinumu, akceptēja šādus paziņojumus par kļūdainām reģistrācijām un to svītrošanu no sarakstiem.

132. Tādēļ nepietiek ar Komisijas norādi uz pretrunu ar iepriekšējiem paziņojumiem, lai atspēkotu Itālijas argumentu.

133. Tā kā procesā par pienākumu neizpildi Komisijai ir jāpierāda iespējamā pienākumu neizpilde[67] un tā šajā ziņā nenorāda uz citiem argumentiem, nevar konstatēt, ka *Matera*/*Altamura Sgarrone* un *Reggio Calabria*/*Malderiti* atrastos kādreiz pastāvējuši poligoni, kuri būtu jāattīra.

134. Līdz ar to arī šajā punktā Komisijas prasība lietā C-196/13 ir jānoraida.

– Starpsecinājums

135. Taču tā kā spriedums Komisija/Itālija (EU:C:2007:250), neraugoties uz šiem abiem atsevišķajiem gadījumiem, tiesas sēdes brīdī lielākajā tā daļā joprojām vēl nebija izpildīts pilnībā, kavējuma naudas piespriešana Itālijas Republikai būtībā ir finansiāli piemērots veids, lai to mudinātu veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izbeigtu konstatēto pienākumu neizpildi un nodrošinātu pilnīgu sprieduma izpildi[68].

iv) Par kavējuma naudas formu – nemainīga vai pakāpeniski samazināma?

136. Attiecībā uz kavējuma naudas formu rodas jautājums, vai periodiski maksājamā kavējuma nauda ir jānosaka kā nemainīga summa, kuru Itālija maksā tik ilgi, kamēr tā nav pilnībā izpildījusi spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250). Alternatīva ir Komisijas piedāvātā pakāpeniski samazināma summa, kas tiek samazināta atkarībā no sprieduma turpmākas izpildes.

137. Par labu nemainīgai summai liecina tas, ka Tiesa izpildāmajā spriedumā nav konstatējusi atsevišķu pārkāpumu kopumu, bet gan vispārīgu un ilgstošu pārkāpumu. Vienam vienīgam pārkāpumam atbilstu viena nemainīga kavējuma nauda.

138. Taču attiecībā uz minēto ir jāiebilst, ka šis pārkāpums ir saistīts ar dažādiem atsevišķiem faktiem, attiecībā uz kuriem ir nepieciešams īstenot individuālus pasākumus, lai izpildītu spriedumu. Ļoti vispārīgs iedalījums jau izriet no tā, ka, pirmkārt, Atkritumu direktīvas 4. un 8. pantā un Bīstamo atkritumu direktīvas 2. panta 1. punktā ietverto prasību pārkāpums ir saistīts ar slēgtu nelikumīgu

67 — Spriedums Komisija/Itālija (C-179/06, *Altamura*, EU:C:2007:578, 37. punkts).

68 — Skat. spriedumus Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 45. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 114. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 45. punkts).

poligonu attīrīšanu un, otrkārt, Poligonu direktīvas 14. pantā ietverto prasību pārkāpums ir saistīts ar atkārtotu atļauju izsniegšanu atbilstoši šai direktīvai poligoniem, kas turpina darboties. Attiecībā uz abiem aspektiem katra atsevišķa poligona gadījumā ir nepieciešami individuāli pasākumi. Jau šī izpildes pienākuma struktūra liecina par turpmākai izpildei atbilstoši pakāpeniski samazināmas summas noteikšanu [69].

139. Tomēr lielāka nozīme ir tam, ka tikai pēdējais minētais rīcības veids var nodrošināt, ka noteiktā kavējuma nauda atbilst turpmāk ne pilnībā izpildītam spriedumam Komisija/Itālija (EU:C:2007:250). Proti, nemainīga summa, kas atbilst izpildes pakāpei tās noteikšanas brīdī, pēc Itālijas turpmāka progresa attiecībā uz izpildi vairs nebūtu piemērota īpašajiem lietas apstākļiem un līdz ar to nebūtu samērīga ar konstatēto pārkāpumu [70]. Atbilstoši samērīguma principam, kas ir viens no vispārīgajiem Savienības tiesību principiem, Savienības iestāžu – tostarp Tiesas – rīcība nedrīkst pārsniegt to, kas ir atbilstošs un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā izvirzītos mērķus, ņemot vērā, ka, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā radītie traucējumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamiem mērķiem [71].

140. Tādēļ Tiesa jau trīs spriedumos attiecībā uz līdzīgi strukturizētiem pārkāpumiem ir noteikusi pakāpeniski samazināmas kavējuma naudas. Šīs lietas bija par lielu skaitu peldvietu ūdens kvalitāti [72], liela atbalsta atgūšanu [73] un iedzīvotāju [mājokļu] pieslēgšanu pie attīrīšanas iekārtām [74].

141. Tomēr jaunākajā šāda veida tiesvedībā Tiesa, lai gan bija līdzīgi strukturēts pārkāpums, kas attiecās uz vairāku attīrīšanas iekārtu ierīkošanu, un attiecīgs Komisijas prasījums [75], noteica nemainīgu kavējuma naudu [76].

142. Tomēr šis gadījums jau tādēļ vien neiezīmē būtisku novirzi no prakses piemērotos gadījumos noteikt pakāpeniski samazināmu kavējuma naudu, ka Tiesa nesniedz pamatojumu, kādēļ tā atkāpjas no iepriekšējās judikatūras. Tas būtu bijis nepieciešams ne tikai Komisijas prasījuma dēļ, bet gan arī tādēļ, ka Tiesa tikai vienu mēnesi iepriekš vēl noteica pakāpeniski samazināmu kavējuma naudu [77]. Tādēļ jaunākais spriedums labākajā gadījumā var būt pamatots uz *expressis verbis* neizteiktu atsevišķā gadījuma īpašo apstākļu vērtējumu.

143. Turpretim šajā gadījumā nav saskatāmi nekādi apstākļi, kas pamatotu nepieciešamību noteikt nemainīgu kavējuma naudu, kura, pretēji samērīguma principam, nesamazinās atkarībā no sprieduma izpildes.

144. It īpaši iespējami trūkumi Itālijas sadarbībā ar Komisiju nevar būt par iemeslu, lai kavējuma naudu noteiktu kā nemainīgu summu. Itālijas sniegtā informācija gan bija daļēji nepilnīga vai pretrunīga. Tomēr Tiesa šādus lojālas sadarbības pienākuma neizpildes gadījumus parasti ņem vērā, nosakot naudas sodu un ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts nostāju [78].

69 — Skat. spriedumus Komisija/Spānija (C-278/01, EU:C:2003:635, 50. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, it īpaši 51. punkts) un Komisija/Beļģija (C-533/11, EU:C:2013:659, 73. punkts), kā arī ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumus Komisija/Grieķija (*Kouroupitos*, C-387/97, EU:C:1999:455, 104. punkts).

70 — Skat. spriedumus Komisija/Spānija (C-278/01, EU:C:2003:635, 48. un 49. punkts) un Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 49. punkts).

71 — Spriedumi *Jippes* u.c. (C-189/01, EU:C:2001:420, 81. punkts), *S.P.C.M.* u.c. (C-558/07, EU:C:2009:430, 41. punkts), kā arī *Afton Chemical* (C-343/09, EU:C:2010:419, 45. punkts).

72 — Spriedums Komisija/Spānija (C-278/01, EU:C:2003:635).

73 — Spriedums Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740).

74 — Spriedums Komisija/Beļģija (C-533/11, EU:C:2013:659).

75 — Spriedums Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 48.–50. punkts). Vēl jaunākā spriedumā lietā Komisija/Portugāle (C-76/13, EU:C:2014:2029, 74. punkts) noraidītais attiecīgās dalībvalsts prasījums savukārt attiecās uz pārkāpumu, kuru tik vienkārši nebija sadalīt vairākos.

76 — Spriedums Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 54. punkts).

77 — Spriedums Komisija/Beļģija (C-533/11, EU:C:2013:659).

78 — Spriedumi Komisija/Francija (C-121/07, EU:C:2008:695, 62. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 141. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 58. punkts).

145. Turpretim nesadarbošanās kavējuma naudas noteikšanas stadijā sekas būtu automātiski nelabvēlīgas dalībvalstij. Proti, poligona attīrīšana vai atkārtotas atļaujas piešķiršana attiecībā uz to var tikt atzīta tikai pēc tam, kad dalībvalsts ir sniegusi visu informāciju, kas ir nepieciešama šī argumenta pārbaudīšanai [79]. Ja tā informāciju sniedz nepilnīgi un/vai novēloti, kavējuma nauda attiecīgi tiek maksāta ilgāk nekā nepieciešams.

146. Tādēļ kavējuma nauda būtu jānosaka pakāpeniski samazināmā formā.

147. Kā norāda Komisija, attiecībā uz samazināšanu būtu jāņem vērā dažādais atsevišķo pārkāpumu smagums, t.i., it īpaši riski videi. Atbilstoši minētajam risks, kas ir saistīts ar 183 slēgtajiem nelikumīgajiem poligoniem, kuros neatrodas bīstamie atkritumi un kuri ir jāattīra, ir vismazākais. Attiecībā uz tiem būtu jāizmanto faktors 1. Abi poligoni, attiecībā uz kuriem ir jāizdod atkārtota atļauja, ir saistīti ar lielākiem riskiem, jo runa ir par lielākiem uzņēmumiem, kas darbojas, lai gan pilnīga Poligonu direktīvas prasību izpilde ir vismaz neskaidra. Attiecībā uz tiem būtu jāizmanto faktors 2. Visriskantākie ir 13 slēgtie nelikumīgie poligoni, kuri ir jāattīra un kuros atrodas bīstamie atkritumi, jo šie atkritumi rada īpaši smagus riskus videi. Attiecībā uz šiem poligoniem būtu jāizmanto faktors 3. Ja attiecīgo poligonu skaitu sareizina ar attiecīgajiem faktoriem un šos rezultātus saskaita, iegūst summu 226.

v) Par pamatsummu

148. Īstenojot savu rīcības brīvību, Tiesai kavējuma nauda ir jānosaka tā, lai tā būtu piemērota konkrētajos apstākļos un samērīga ar konstatēto pienākumu neizpildi, kā arī attiecīgās dalībvalsts maksātspēju. Tiesai veicot vērtējumu, pamata kritēriji, kas ir jāņem vērā, lai nodrošinātu kavējuma naudas piespiedu iedarbību nolūkā panākt vienotu un efektīvu Savienības tiesību piemērošanu, būtībā ir pārkāpuma ilgums, tā smagums un attiecīgās dalībvalsts maksātspēja. Piemērojot šos kritērijus, Tiesai īpaši ir jāņem vērā tas, kā neizpilde ietekmē privātās un sabiedrības intereses, kā arī tas, cik steidzami ir mudināt attiecīgo dalībvalsti izpildīt savus pienākumus [80].

149. Komisija norāda, ka kavējuma nauda par dienu ir jāaprēķina, reizinot visām dalībvalstīm vienādo kavējuma naudas pamatsummu dienā, proti, EUR 640, ar smaguma koeficientu 8 (piemērojot skalu no 1 līdz 20), ilguma koeficientu, kas šajā gadījumā ir 3 (piemērojot skalu no 1 līdz 3), un ar "n" faktoru, kas atspoguļojot Itālijas maksātspēju, proti, 16,72. Piemērojot šo metodi, iegūtā suma esot EUR 256 819,20 dienā.

150. Šis priekšlikums gan ir labs pamats, taču tas ir jāanalizē sīkāk.

151. Vispirms, aprēķinot kavējuma naudu, ir jāizmanto aktualizētie dati, uz kuriem Komisija ir norādījusi savā 2013. gada 21. novembra paziņojumā [81]. Tas tādēļ, ka ir jāņem vērā šīs dalībvalsts maksātspēja, t.i., jaunākā inflācijas un IKP attīstība, kāda tā ir saskaņā ar pēdējiem ekonomiskajiem datiem, kas iesniegti izvērtēšanai Tiesā [82]. Atbilstoši tiem pamatsumma ir nosakāma EUR 650 apmērā un maksātspējas faktors n ir nosakāms 16,57.

152. Pārkāpuma ilgums saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir jānosaka Tiesai, un, to darot, tai ir jāņem vērā brīdis, kurā tā izvērtē faktus, nevis brīdis, kad Komisija vēršas par to Tiesā [83].

79 — Šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 50.–55. punkts).

80 — Spriedumi Komisija/Grieķija (C-369/07, EU:C:2009:428, 114. un 115. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 56. un 57. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 118. un 119. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 46. un 47. punkts).

81 — C(2013) 8101, galīgā redakcija, http://ec.europa.eu/eu_law/docs/docs_infringements/c_2013_8101_en.pdf.

82 — Skat. spriedumus Komisija/Grieķija (C-407/09, EU:C:2011:196, 42. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 131. punkts) un Komisija/Īrija (C-219/11, EU:C:2012:834, 78. punkts).

83 — Spriedumi Komisija/Grieķija (C-369/07, EU:C:2009:428, 116. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 58. punkts) un Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 120. punkts).

153. Tā kā Itālijas Republika, kā tas ir konstatēts šo secinājumu 112. punktā, patiešām ir norādījusi, ka tā joprojām turpina sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) neizpildi, šī neizpilde turpinās vairāk nekā septiņus gadus. Attiecībā uz atbalsta atgūšanu Tiesa šo laikposmu uzskatīja par "diezgan ievērojamu" [84].

154. Turklāt spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) ir konstatēts tādu no tiesību aktiem atkritumu jomā izrietošu pienākumu vispārīgs un ilgstošs pārkāpums, kas daļēji jau bija spēkā kopš pirmās Atkritumu direktīvas transponēšanas termiņa beigām, tātad kopš 1977. gada, un Poligonu direktīvas gadījumā – vismaz kopš 2002. gada. Tādēļ būtu jāņem arī vērā, ka šajā gadījumā ir runa par tiesību normām neatbilstošu situāciju, kas pastāvēja neierasti ilgu laiku [85].

155. Taču ir jāatzīst, ka it īpaši slēgtu nelikumīgu poligonu attīrīšana var prasīt daudz līdzekļu un būtībā ir pamatoti noteikt prioritātes, lai vispirms novērstu īpaši smagus vides riskus.

156. Attiecīgi par atbilstošu gan var uzskatīt situāciju, kad Komisija piedāvā lielāko ilguma koeficientu, ko var izmantot atbilstoši tās sistēmai, proti, 3. Taču nevajag izjaukt šī ietvara līdzsvaru un izvēlēties vēl lielāku koeficientu [86].

157. Galu galā pārkāpuma smaguma novērtējums ir vislielākais izaicinājums.

158. Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka Tiesas sprieduma neizpilde ir īpaši nopietna, ja tā var nodarīt kaitējumu videi, kuras aizsardzība ir viens no Savienības politikas mērķiem vides jomā, kā tas izriet no LESD 191. panta [87]. Tiesa ir arī jau konstatējusi, ka ilga tiesību aktu atkritumu jomā neievērošana padara pārkāpumu vēl smagāku [88], lai gan šis apstāklis tiek ņemts vērā, jau nosakot ilguma koeficientu, un tādējādi tas tiktu ņemts vērā divas reizes.

159. Turklāt runa nav par izolētiem atsevišķiem gadījumiem, bet gan par vispārēju praksi. Ja Komisija Tiesā būtu vērsusies par katru gadījumu atsevišķi, būtu saprotams, ka par katru poligonu, kurš ir jāattīra vai attiecībā uz kuru ir jāizdod atkārtota atļauja, tiktu izteikts priekšlikums vismaz par smaguma koeficientu 1, kura piemērošanas rezultātā tiktu iegūta summa 198. Jau pirmajā procedūrā par kavējuma naudas noteikšanu tā par viena vienīga nelikumīga poligona, kurā tika noglabāti arī bīstamie atkritumi, darbināšanu pat izteicās par smaguma koeficienta 6 piemērošanu [89].

160. Tādēļ attiecībā uz sprieduma par vispārēju praksi, kas aptver vairākus simtus atsevišķu gadījumu, izpildi piedāvāt noteikt smaguma koeficientu 8, nevis 198 vai pat lielāku nozīmē piešķirt "atlaidi par daudzumu" [90], kuras likumību varētu apšaubīt. Taču kavējuma naudas mērķis nav atlīdzināt zaudējumus vai atbilstoši sodīt [91]. Gluži otrādi, ir jāveicina pirmā sprieduma izpilde un jānovērš jauni pārkāpumi. Līdz ar to var tikt pamatots tas, ka smaguma koeficients netiek paaugstināts lineāri atbilstoši gadījumu skaitam.

84 — Spriedums Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 59. punkts).

85 — Skat. spriedumus Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 122. punkts) un Komisija/Īrija (C-374/11, EU:C:2012:827, 38. punkts).

86 — Par šo iespēju skat. spriedumu Komisija/Francija (C-177/04, EU:C:2006:173, 71. punkts).

87 — Spriedumi Komisija/Grieķija (*Kouroupitos*, C-387/97, EU:C:2000:356, 94. punkts), Komisija/Francija (C-121/07, EU:C:2008:695, 77. punkts), Komisija/Īrija (C-279/11, EU:C:2012:834, 72. punkts) un Komisija/Beļģija (C-533/11, EU:C:2013:659, 56. punkts).

88 — Spriedums Komisija/Īrija (C-374/11, EU:C:2012:827, 38. punkts).

89 — Ģenerāladvokāta D. Ruisa-Harabo Kolomera secinājumi lietā Komisija/Grieķija (*Kouroupitos*, C-387/97, EU:C:1999:455, 101. punkts).

90 — Tā vietā, lai kavējuma nauda par dienu būtu EUR 256 819,20, kā to piedāvā Komisija, smaguma koeficienta 198 gadījumā katru dienu summa būtu EUR 6 356 275,20.

91 — Skat. spriedumu Komisija/Francija (C-304/02, EU:C:2005:444, it īpaši 91. punkts).

161. Katrā ziņā ir jāpiekrīt Itālijai, ka šī tiesvedība – pretēji Komisijas prasības pamatam – vairs nav par nelikumīgu atkritumu poligonu darbību, bet gan tikai par to attīrīšanu, kā arī par atkārtotu atļauju piešķiršanu atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz poligoniem, kas joprojām darbojās. Abās jomās attiecībā pret spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām un prasības celšanu ir saskatāms ievērojams progress. No tā ir jāsecina, ka nepieciešamība ar kavējuma naudu palielināt spiedienu uz Itāliju nav ļoti liela.

162. Tādēļ es uzskatu, ka ir būtiski jāsamazina Komisijas piedāvātais smaguma koeficients 8, proti, uz 5.

163. Ja pamatsumma EUR 650 tiek sareizināta ar maksātspējas faktoru "n" 16,57, smaguma koeficientu 5 un ilguma koeficientu 3, kavējuma nauda par dienu ir EUR 161 557,50.

164. Lai atvieglotu pakāpenisku kavējuma naudas samazināšanu, ņemot vērā atsevišķo pārkāpumu smagumu, es piedāvāju šo summu noapaļot uz EUR 158 200. Šī summa ir jāizdala ar līdzsvarotu atsevišķo pārkāpumu summu, proti, 226[92]. Līdzko ir attīrīts slēgts nelikumīgs poligons, kurā atrodas bīstamie atkritumi, šī summa var tikt samazināta par EUR 2100, pēc jebkura cita poligona attīrīšanas noslēgšanās – par EUR 700 un pēc atkārtotas atļaujas izsniegšanas atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz poligonu, kurš turpina darboties – par EUR 1400. Atbilstoši minētajam pēc pilnīgas šajā tiesvedībā izklāstīto pārkāpumu pret spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) novēršanas kavējuma nauda vairs nebūtu jāmaksā.

165. Ja Itālija līdz sprieduma pasludināšanai novērš citus atsevišķus pārkāpumus, tai šī novēršana ir tieši jāpierāda Komisijai. Tādā gadījumā kavējuma nauda samazinātos tieši atbilstoši minētajiem kritērijiem.

166. Tādēļ ir jāpiespriež Itālijai samaksāt kavējuma naudu par dienu EUR 158 200 apmērā līdz sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) pilnīgai izpildei, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi". Šī pamatsumma ir jāsamazina attiecīgi par EUR 2100, ja Itālija Komisijai pierāda slēgta nelikumīga poligona, kurā atrodas bīstamie atkritumi, attīrīšanu, par EUR 700, pierādot cita poligona attīrīšanu, un par EUR 1400, pierādot atkārtotas atļaujas izsniegšanu atbilstoši Poligonu direktīvai attiecībā uz poligonu, kurš turpina darboties.

b) Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija

167. Līdz tiesas sēdei Grieķija attiecībā pret papildu uzaicinājumā sniegt viedokli noteikto termiņu gan ir panākusi progresu. Tomēr joprojām tiek izmantoti 70 nelikumīgi poligoni un vēl citi 223 slēgti nelikumīgi poligoni ir jāattīra.

168. Līdz ar to kavējuma naudas piespriešana Grieķijas Republikai ir finansiāli piemērots veids, lai to mudinātu veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izbeigtu konstatēto pienākumu neizpildi un nodrošinātu pilnīgu sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildi[93].

169. Kā Itālijas gadījumā vispirms ir jānosaka pamatsumma un tā jāsamazina atkarībā no sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) turpmākas izpildes (par to i) punktā). Tomēr pilnīgas izpildes atzīšana attiecībā uz nelikumīgo poligonu attīrīšanu rada īpašas problēmas (par to ii) punktā).

92 — Skat. iepriekš, 147. punkts.

93 — Skat. spriedumus Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 45. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 114. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 45. punkts).

i) Par kavējuma naudas pamatsummu

170. Komisija norāda, ka kavējuma nauda par dienu ir jāaprēķina, reizinot tās piedāvāto visām dalībvalstīm vienādo kavējuma naudas pamatsummu dienā, proti, EUR 640 dienā, ar smaguma koeficientu 9 (piemērojot skalu no 1 līdz 20), ilguma koeficientu, kas šajā gadījumā ir 3 (piemērojot skalu no 1 līdz 3), un ar "n" faktoru, kas atspoguļojot Grieķijas maksātspēju, proti, 4,12. Piemērojot šo metodi, iegūtā summa esot EUR 71 193,60 dienā.

171. Tomēr arī Grieķijas gadījumā, aprēķinot kavējuma naudu, ir jāpiemēro aktualizētie dati, kurus Komisija ir iekļāvusi savā 2013. gada 21. novembra paziņojumā [94 95]. Rezultātā tiek iegūta pamatsumma EUR 650 un, ņemot vērā ilgstošo ekonomisko krīzi Grieķijā, nenozīmīgi mazāks maksātspējas faktors "n" 3,87.

172. Attiecībā uz ilguma koeficientu Grieķijas notiesāšana gan ir notikusi vēl divus gadus pirms Itālijas notiesāšanas. Tomēr ir jāpiekrīt Grieķijai, ka atšķirībā no Itālijas no Savienības tiesību aktiem atkritumu jomā izrietošie pienākumi šai dalībvalstij nekļuva saistoši jau 1977. gadā, bet gan tikai pievienošanās brīdī 1981. gada 1. janvārī. Tādēļ arī Grieķijas gadījumā ir piemēroti pārņemt piedāvāto ilguma koeficientu 3.

173. Spriedumā Komisija/Itālija (EU:C:2005:592) konstatētajam pārkāpumam ir mazāka juridiskā nozīme nekā pārkāpumam, par kuru tika vainota Itālija. Tiesa nekonstatēja nedz Bīstamo atkritumu direktīvas pārkāpumu, nedz Poligonu direktīvas pārkāpumu. Tomēr Grieķijā atšķirībā no Itālijas vēl joprojām tiek izmantoti nelikumīgi poligoni, tātad ar lielu varbūtību tiek radīts jauns papildu kaitējums videi un risks veselībai. Turklāt Grieķijā ir vēl jāattīra gandrīz 300 poligoni, tātad apmēram 50 % vairāk nekā Itālijā, lai gan Grieķija ir mazākā dalībvalsts. Tādēļ Komisijas piedāvātais smaguma koeficients gan būtu jāsamazina, taču tikai līdz 7,5.

174. Ja pamatsumma EUR 650 tiek reizināta ar maksātspējas faktoru "n" 3,87, smaguma koeficientu 7,5 un ilguma koeficientu 3, rezultātā tiek iegūta kavējuma nauda par dienu EUR 56 598,75.

175. Samazinot kavējuma naudu, attiecīgi par katru attīrīšanu un katru slēgšanu būtu jāizmanto faktors 1. Šo faktoru summa 223 slēgtu poligonu, kuri ir jāattīra, un 70 poligonu, kuri ir jāslēdz un jāattīra, gadījumā ir 363. Tādēļ vienkāršības labad kavējuma nauda par dienu būtu jānoapaļo uz EUR 54 450 un, pierādot nelikumīga poligona slēgšanu vai attīrīšanu, būtu attiecīgi jāsamazina par EUR 150.

ii) Par poligonu slēgšanas atzīšanu

176. Tomēr, kā pareizi uzsver Komisija, slēdzot nelikumīgus poligonus, pastāv risks, ka to vietā radīsies jauni nekontrolētas [atkritumu] noglabāšanas gadījumi. Šis risks ir atbilstoši jāņem vērā, samazinot kavējuma naudu.

177. Praksē grūti realizējams šķiet rakstveida procesā Komisijas piedāvātais risinājums kavējuma naudas apmēru noteikt, ņemot vērā nelikumīgo poligonu skaitu. Pastāvētu risks, ka tiktu aizsegti nelikumīgi poligoni, kas aizstātu iepriekšējos. Turklāt tieši uz Grieķijas salām pastāv risks, ka atkritumi tiek nekontrolēti nogremdēti jūrā, to laicīgi neatklājot.

94 — C(2013) 8101, galīgā redakcija, http://ec.europa.eu/eu_law/docs/docs_infringements/c_2013_8101_en.pdf.

95 — Skat. iepriekš, 151. punkts.

178. Tādēļ efektīvāks ir Komisijas tiesas sēdē izteiktais priekšlikums nelikumīga poligona slēgšanu akceptēt tikai tad, ja vienlaicīgi tiek pierādīts, ka pastāv pietiekama kapacitāte likumīgi pārstrādāt un apglabāt atkritumus un tā tiek arī izmantota. Proti, bez šādas kapacitātes saražotie atkritumi nenovēršami tiek noglabāti nelikumīgi.

iii) Starpsecinājums

179. Tādēļ ir jāpiespriež Grieķijas Republikai samaksāt Eiropas Komisijai kavējuma naudu par dienu EUR 54 450 apmērā līdz sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) pilnīgai izpildei, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi". Šī pamatsumma ir jāsamazina attiecīgi par EUR 150, ja Grieķija Komisijai pierāda nelikumīga poligona slēgšanu, kā arī pietiekamu kapacitāšu esamību un izmantošanu likumīgai atkritumu pārstrādei vai apglabāšanai, vai slēgta nelikumīga poligona attīrīšanu.

2) Par naudas sodu

180. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru papildus kavējuma naudai var tikt noteikts arī naudas sods [96]. To darot, katrā lietā ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi gan saistībā ar konstatētās pienākumu neizpildes īpatnībām, gan attiecīgo tās dalībvalsts nostāju, uz kuru attiecas procedūra, kas uzsākta, pamatojoties uz LESD 260. pantu [97]. Šajā ziņā minētajā tiesību normā Tiesai ir paredzēta plaša rīcības brīvība, lai lemtu par šādas sankcijas noteikšanu [98].

181. Komisija piedāvā naudas soda aprēķināšanai izmantot metodi, kas izpaužas tādējādi, ka nemainīgā pamatsumma par dienu EUR 210 apmērā tiek sareizināta ar smaguma koeficientu un faktoru "n", kas summas ziņā atbilst kavējuma naudas aprēķināšanai piedāvātajām vērtībām, kā arī ar kopš pirmā sprieduma pasludināšanas pagājušo dienu skaitu.

a) Par lietu C-196/13 Komisija/Itālija

182. Ja šos datus aktualizē atbilstoši manam priekšlikumam attiecībā uz Itālijai piemērojamo kavējuma naudu, par pamatu izmantojot atbilstoši jaunākajiem Komisijas paziņojumiem paaugstināto pamatsummu EUR 220, maksātspējas faktoru "n" 16,57 un smaguma koeficientu 5, pamatsummas apmērs ir EUR 18 227. Balstoties uz šo secinājumu nolasīšanas dienu, 2687 dienas pēc sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) pasludināšanas, naudas soda apmērs ir EUR 48 975 949. Ja spriedums tiek pasludināts, piemēram, četrus mēnešus pēc secinājumu nolasīšanas, atbilstoši minētajam būtu iespējams noteikt naudas sodu EUR 51 163 189 apmērā.

183. Jautājums ir par to, vai šī summa ir piemērota.

184. Proti, papildus apsvērumiem, kurus es izteicu saistībā ar kavējuma naudu, nosakot naudas sodu, saskaņā ar judikatūru ir jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts "nostāja" [99].

185. Ja ar to tiktu saprasts arī dalībvalsts viedoklis, ka tā ir atbildīga par Savienības tiesību pārkāpumu, pret Itāliju varētu izmantot tās kritiku par spriedumu Komisija/Itālija (EU:C:2007:250). Šī kritika it īpaši ir par izmantotajiem pierādījumiem un šķietamu Tiesas secinājumu neprecizitāti.

96 — Spriedumi Komisija/Francija (C-304/02, EU:C:2005:444, 80.–86. punkts), Komisija/Grieķija (C-369/07, EU:C:2009:428, 143. punkts) un Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 140. punkts).

97 — Spriedumi Komisija/Francija (C-121/07, EU:C:2008:695, 62. punkts), Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 141. punkts) un Komisija/Luksemburga (C-576/11, EU:C:2013:773, 58. punkts).

98 — Spriedumi Komisija/Spānija (C-610/10, EU:C:2012:781, 141. punkts), Komisija/Īrija (C-374/11, EU:C:2012:827, 47. punkts) un Komisija/Zviedrija (C-270/11, EU:C:2013:339, 40. punkts).

99 — Skat. pierādījumus 97. punktā.

186. Šis arguments katrā ziņā ir Itālijas tiesību izpratnes loģiskas sekas. Tomēr atbilstoši arī no dalībvalstu puses izmantojamam efektīvas tiesību aizsardzības principam ir aizliegts sankcijas noteikt tikai tādēļ, ka dalībvalsts aizstāv savu tiesību izpratni, pat ja Tiesa tai nepiekrīt. Situācija ir atšķirīga, ja dalībvalsts balstās uz acīmredzami maldīgu viedokli un tās mērķis ir tikai kavēt tiesvedību. Tomēr Itālijas tiesību izpratne ir pamatota, it īpaši tādēļ, ka izpildāmais spriedums dažos punktos ir jāinterpretē.

187. Turpretim noteikti ir jāņem vērā sadarbības ar Komisiju un Tiesu trūkums [100]. Šajā ziņā īpaša nozīme ir tam, ka Itālija, tikai atbildot uz argumentēto atzinumu, ir mēģinājusi sniegt visaptverošu informāciju. Līdz ar to nebija pārsteigums, ka šī informācija daļēji bija kļūdaina un tādēļ bija nepieciešami bieži labojumi un papildinājumi, pat tiesvedībā Tiesā [101].

188. Turklāt Tiesa šajā ziņā ir uzsvērusi, ka dalībvalsts izdarīto pārkāpumu atkārtošanās noteiktā jomā var norādīt uz to, ka tādu pašu Savienības tiesību pārkāpumu atkārtošanās nākotnē efektīva novēršana var prasīt tāda atturoša pasākuma veikšanu kā piespriešana samaksāt naudas sodu [102]. Taču Tiesa Itāliju jau ir notiesājusi vairāk nekā 20 tiesvedībās par tiesību aktu atkritumu jomā pārkāpumiem [103].

189. Tādēļ es uzskatu par piemērotu naudas sodu šajā lietā paaugstināt par apmēram 9 miljoniem, nosakot to 60 miljonu apmērā.

b) Par lietu C-378/13 Komisija/Grieķija

190. Attiecībā uz Grieķiju pamatsumma EUR 220 apmērā ir jāsareizina ar maksātspējas faktoru "n" 3,87 un smaguma koeficientu 7,5. Rezultātā tiek iegūta summa EUR 6385,50 par dienu. Ja tā tiek sareizināta ar 3258 dienām kopš sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) pasludināšanas, šo secinājumu nolasīšanas dienā naudas sods ir EUR 20 803 959. Ja spriedums tiktu pasludināts četrus mēnešus vēlāk, šī summa būtu palielinājusies līdz EUR 21 570 219.

191. Grieķijas nostāja par sadarbību ar Komisiju nevar tikt kritizēta. Taču ir jāņem vērā, ka arī Grieķija jau vairākas reizes ir tikusi notiesāta par problēmām, kas saistītas ar tiesību aktiem atkritumu jomā. It īpaši ir jāuzsver kavējuma naudas noteikšana pirmo reizi par nelegālu poligonu *Kouroupitos* Krētā [104].

192. Tādēļ es piedāvāju attiecībā uz Grieķiju noteikt naudas sodu EUR 22 miljonu apmērā.

VI – **Tiesāšanās izdevumi**

193. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

100 — Spriedums Komisija/Grieķija (C-407/09, EU:C:2011:196, 33. punkts).

101 — Skat. iepriekš, 47. punkts.

102 — Spriedumi Komisija/Francija (C-121/07, EU:C:2008:695, 69. punkts), Komisija/Itālija (C-496/09, EU:C:2011:740, 90. punkts), Komisija/Īrija (C-279/11, EU:C:2012:834, 70. punkts) un Komisija/Spānija (C-184/11, EU:C:2014:316, 78. punkts).

103 — Pirmais spriedums Komisija/Itālija (apvienotās lietas no 30/81 līdz 34/81, EU:C:1981:317) bija par dažādu direktīvu atkritumu jomā netransponēšanu un pēdējais spriedums Komisija/Itālija (C-297/08, EU:C:2010:115) bija par būtiskiem trūkumiem atkritumu apsaimniekošanā Kampānijā.

104 — Spriedums Komisija/Grieķija (*Kouroupitos*, C-387/97, EU:C:2000:356).

194. Komisija lietā C-196/13 ir lūgusi notiesāt Itālijas Republiku, un tai, ņemot vērā tās argumentus, spriedums ir nelabvēlīgs. Ja nolēmums tai ir labvēlīgs, tā daļēji pirmstiesas procedūrā nav norādījusi uz visu lietderīgo informāciju. Tādēļ tai ir jāpiespriež atlīdzināt visus šīs tiesvedības tiesāšanās izdevumus [105].

195. Tas, ka Grieķijai ir jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi tiesvedībā C-378/13, izriet no šai dalībvalstij pilnīgi nelabvēlīgā sprieduma.

VII – **Secinājumi**

196. Tādēļ es iesaku Tiesai lietā C-196/13 Komisija/Itālija nolemt šādi:

1) līdz 2009. gada 30. septembrim, kad beidzās Eiropas Komisijas argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, neveicot visus pasākumus, kas ir nepieciešami sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) izpildei, Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no Direktīvas 75/442/EEK par atkritumiem grozītajā redakcijā, kas ietverta Direktīvā 91/156/EEK, 4., 8. un 9. panta, Direktīvas 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem 2. panta 1. punkta un Direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem 14. panta, kā arī LESD 260. panta 1. punkta;

2) piespriest Itālijas Republikai maksāt Eiropas Komisijai kavējuma naudu par dienu EUR 158 200 apmērā līdz sprieduma Komisija/Itālija (EU:C:2007:250) pilnīgai izpildei, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi". Šī pamatsumma ir jāsamazina attiecīgi par EUR 2100, ja Itālija Komisijai pierāda slēgta nelikumīga poligona, kurā atrodas bīstamie atkritumi, attīrīšanu, par EUR 700, pierādot cita poligona attīrīšanu, un par EUR 1400, pierādot atkārtotas atļaujas izsniegšanu atbilstoši Direktīvai 1999/31/EK attiecībā uz poligonu, kurš turpina darboties;

3) piespriest Itālijas Republikai samaksāt Eiropas Komisijai naudas sodu EUR 60 miljonu apmērā, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi";

4) pārējā daļā prasību noraidīt;

5) piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

105 — Skat. spriedumus Komisija/Luksemburga (C-32/05, EU:C:2006:749, 87. punkts) un Komisija/Spānija (C-151/12, EU:C:2013:690, 57. punkts).

197. Lietā C-378/13 Komisija/Grieķija Tiesai būtu jāizlemj šādi:

1) līdz 2010. gada 29. decembrim, kad beidzās Eiropas Komisijas papildu uzaicinājumā sniegt viedokli noteiktais termiņš, neveicot visus pasākumus, kas ir nepieciešami sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) izpildei, Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no Direktīvas 75/442/EEK par atkritumiem redakcijā, kas ietverta Direktīvā 91/156/EEK, 4., 8. un 9. panta, kā arī LESD 260. panta 1. punkta;

2) piespriest Grieķijas Republikai maksāt Eiropas Komisijai kavējuma naudu par dienu EUR 54 450 apmērā līdz sprieduma Komisija/Grieķija (EU:C:2005:592) pilnīgai izpildei, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi". Šī pamatsumma ir jāsamazina attiecīgi par EUR 150, ja šī dalībvalsts Komisijai pierāda nelikumīga poligona slēgšanu, kā arī pietiekamu kapacitāšu esamību un izmantošanu likumīgai atkritumu pārstrādei vai apglabāšanai vai slēgta nelikumīga poligona attīrīšanu;

3) piespriest Grieķijas Republika samaksāt Eiropas Komisijai naudas sodu EUR 22 miljonu apmērā, naudas līdzekļus ieskaitot kontā "Eiropas Savienības pašu resursi";

4) piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.